

— Çocuklar müjdeee... Bu kış istimlâk yokmuş!..

Bilûmum banka muameleleri için

TÜRKİYE İŞ BANKASI

HİZMETİNİZE ÂMADEDİR

Merkezi: Ankara

Sermaye, İhtiyat ve Karşılıklar:
100.000.000 TL.

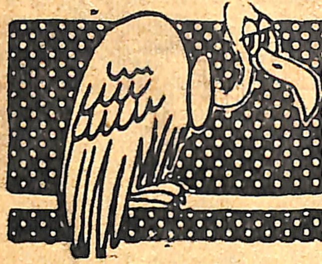
Mevduat: 1.307.100.828 TL.

Memleket dahilindeki şube adedi: 203

Hariçte Şubeler:
İSKENDERİYE ve LEFKOŞE

Dünyanın her tarafında muhabirleri vardır

SAYI: 342 C.: 14 2 EKİM 1958 ★ SAHİBİ: YUSUF ZİYA ORTAÇ ★ FİYATI 100 KURUŞ

Akbaba
siyasî mizah gazetesi

Rakik Adam!

GENÇLERİMİZİN çoğu, bu kelimenin mânasını pek bilmez sanırım. Naci Lûgat'i, râkîk'i ince diye tarif ediyor. Öyleyse «rakîk adam» yerine «ince adam» desem olur mu?... Olmaz!... Bu kelimede inceden başka mânalar da vardır: Duygu, sevgi, hattâ alınganlık mânası... Rakîk adam, duyan adamdır, seven adamdır ve bu hislerle dolu bütün insanlar gibi alıngan adamdır da!

Son günlerde, politika meydanlarında böyle bir rakîk adam dolaşıyor: Adnan Menderes!

Bütün o öfkeli konuşmaları, bütün o gazapla sıkılmış yumrukları tek sebebe bağlıyabiliriz: Sayın Başvekilin rakîk mizacına!

O, bir temel atıyor, bir kurdelâ kesiyor, bir kapı açıyor. Bunlar, sekiz yıllık, uykusu pek az, sevinci pek az, edebiyatı pek az, ama mihneti pek çok, cefası pek çok bir iktidarın eserleridir.

Umduğu sevgiyi, beklediği takdiri göremeyince rakîk adam kendine isyan eden bir gazûp adam oluyor.

Size, yemin ederim ki, o, Türkiye tarihini dolduran İnönü'ye, Menderes lûgatinde yeri olmıyan kelimelerle hücum ettikten sonra, okuyanların üzüntüsünü çoook aşan bir acı içindedir!

Adnan Menderes, Hürriyet Partisindeki, Millet Partisindeki siyasî hasımlarına kollarını açarak sesleniyor:

— Sizi bekliyorum kardeşlerim!

O kardeşler ki, hepsinin kıçında Menderes'in ayak izi var!

Ama, inanınız bana, o, Fevzi Lûtfi'leri, Turan Güneş'leri, Ekrem Ali Can'ları, Raif Aybar'ları kovarken değil, çağırırken samimidir!

Yine Adnan Menderes, içinden gelen sese değil, onu daima yanlış plânlarla yanlış savaşlara sürükleyen erkân-ı harbiyesine uyarak:

— Demokrasiye paydos deriz!

Dediği anda, artık Adnan Menderes değildi. Ama, ertesi gün:

— Biz demokrasiye paydos diyecek adamlar değiliz!

Dediği anda, tekrar kendisine dönmüş, Adnan Menderes olmuştu!

Başvekilin hakkı var: Bu fitne bitmelidir. Ama, nedir bu fitne?...

İnönü:

— Vatandaşlar arasında eşitlik istiyoruz!

Dediği zaman fitnedir de, Tevfik İleri:

— Bir Demokrat yirmi Halk Partiliye bedeldir!

Dediği zaman fitne değil midir?

Fransızlar: «Kafa düşünür, kalb bulur» derler.

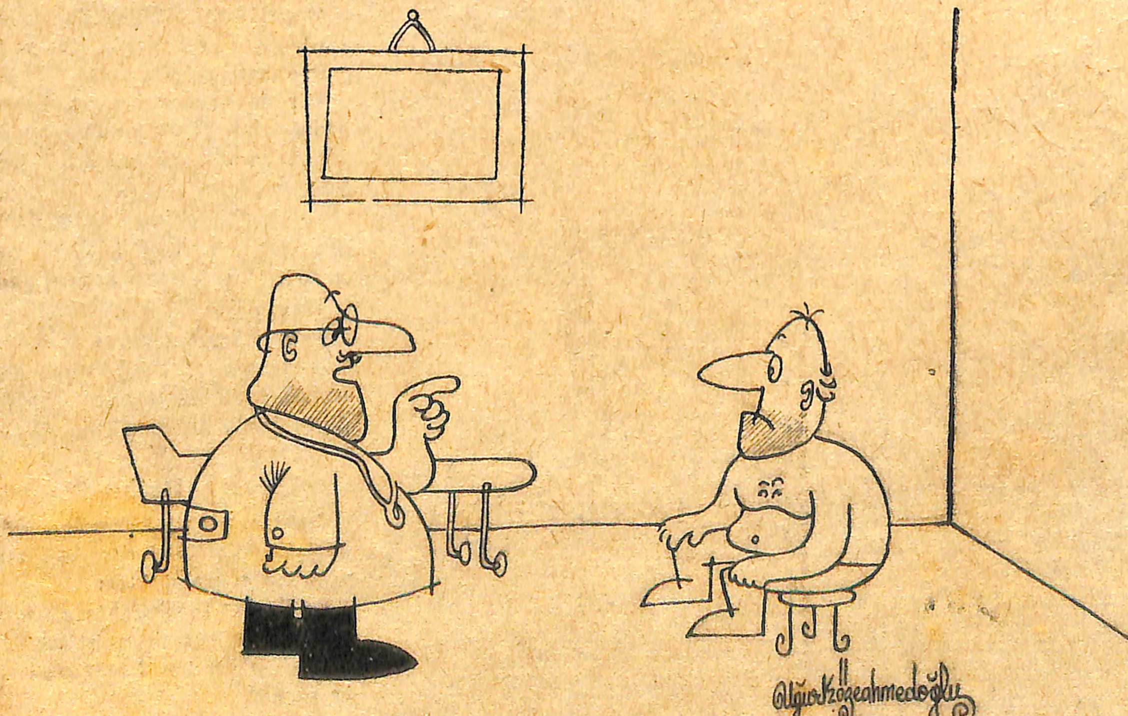
1950 ye kollarını açan politikamızın rakîk adamı da, uzun bir ayrılıktan sonra, galiba aradığını buldu. Ama... Ne dersiniz, çok mu geç kaldı acaba?

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Bil Bakayım, ben kimim?...

İlâç fiyatlarına zam yapıldı. (Gazeteler)

Doktor — Yemeklerden önce yarım saat kadar eczane vitrini seyredeceksiniz!...

ARKASINDA parmak dikiş pamuklu hırka, başında, kenarları oyalı Üsküdar yemenisi, yer minderine oturmuş beni diliyordu. Kadın yaşından bahsettiğimiz, karşımızdaki hem pişkin, hem teyze bile olsa!.. Ama, doğrusu, yeşil ile maviye çalan açık gözleri hâlâ yirmi yaşın pırıltılariyle dolu...

— Sana, dedi, bir hatmi kaynatayım mı?.. Bak, tiryaki ağızlığına dönmüşsün, göğsün zifir dolu... Birebirdir, hepsini söker alimallah...

— Teşekkür ederim teyzeciğim.

— Teşekkürü falan pas geç... Bugüne bugün meslekdaşız ayol!

Mangaldan çaydanlığı çekti, iki fincan doldurdu, karşılıklı içmeğe ve konuşmağa başladık:

— E, sor bakalım, ne soracaksın?..

— Yazarlığa ne zaman başladınız?

— Yazarlık mı?.. Üstüme iyilik sağlık, o da neymiş öyle, pazarlık gibi?..

— Yani muharrirliğe...

— Haaa, şöyle söylesene nonoşum!... Muharrirliğe ben başlamadım, başlattılar...

— Eskiden yazmaz mıydınız?

Pişkin Teyze, gözlerini süze süze derin bir iç çekti:

— Yazmaz olur muyum hiç?... Eski bir komşumuz vardı, Seraskerkapısında kâtip, Kaytan bıyık Tevfik bey, ona ne nâmeler, ne mâniler yazmıştım kızlığımda...

— Bir tanesini okur musunuz?

— Okurum elbet... Bak, dinle, senin o modern şairlerininkine benziyor mu?..

Karşıda bir hâne var,
Bahçesinde nâne var,
Delikanlı çok ama,
Gönlümde bir tâne var!

— Fevkalâde.. Nasıl yazarsınız?

— Hocamdan öğrendiğim gibi, sağdan sola!...

— Hocanız kimdi Pişkin Teyze?

— Bizim mahallenin imamı... Nur içinde yatsın, Aygır Osman derlerdi adına... Henüz on iki, on üç yaşında, mine çiçeği gibi bir kızcağızdım derse başladığım zaman... Oturttu önüne beni... verdi kalemi elime...

— Dolma kalem mi Teyze?

— Yok canım, o zamanlar öyle şey yok... Kamış!.. Kaymak gibi bembeyaz kâğıt üstünde bir kayardı ki vallahi!...

— Bir başka soru!...

— Sor bakalım boru!...

— Yazarlardan en çok kimi seversiniz?...

— Refi' Cevat Ulunay'ı... Tam keyfime göre, dört yüz dirhem muharrirdir!

— Ses sanatkârlarından en beğendiğiniz?

— Zeki Müren .. Vallâhi erkek olsam, karımı boşar onu alırdım,

— Yeni Sabah'a nasıl girdiniz?

— Çok zor... Önce kapıda ahret suali sordular: Adın? Soyadın? Doğum yerin?.. Doğnm tarihin... Mesleğin?... Alâmet-i fârikan?... Fişim dolduktan sonra: «Yarın, altı adet vesika fotoğrafı ile gel» demesinler mi?.. Fena halde canım sıkıldı doğrusu... Ayol, bizim vesikalık yaşımız çoktaaan geçti artık, dedim!... Gülüştüler... Usulleri böyleymiş...

— Sonra?

— Sonra efendim, palas pandıras Foto Sabah'a koştum.. Enverciğim de gelmiş Avrupadan... Maşallah, ne de olsa eski kereste, bir gençleşmiş, bir güzelleşmiş ki... Neyse efendim, şöyle bir önden, bir yandan iki poz çektirdim... Ertesi gün, üçe doğru, gittim matbaaya... Kapının önünde alâmet bir otomobil... Aman efendim, kral Suûdun kadillakları halt etmiş yanında!... Önce, içeri alıp oturttular... Resimler dosyama kondu. Sonra, iri yarı, sırmalar içinde, eski sefaret kavasları gibi bir hademe geldi, buyur etti. Mahfuzan yukarı çıktım. Bir hal olmuştu bana a dostlar, o mart kedisi Pişkin Teyze gitmiş de yerime süt dökmüş bir kedi gelmişti sanki... Derken efendim, orada boş bir odaya aldılar. Koltuklardan birine şöyle bir ilişeyim dedim. Aman Allahım, halaçtan yeni gelmiş gelin şiltesi gibi, içine gömülüvermeyim mi?... Bekle bre bekle, bekle bre bekle.. Arasıra kapının önünden biri geçiyor ama, ne onda bakmaya cesaret var, ne bende!.. Bir aralık, yakası kırmızı karanfilli, zayıftan, orta oyununda Kınnabizade Narçın beye çıkmış gibi biri içeri girdi çıktı, şöyle beni bir süzdü de... Hani zor tuttum kendimi, yoksa bir «Guğuduuuk!» çekecektim ki ona... Derken efendim, dışarıda bir ayak sesi oldu, yine sırmalı bir kavas:

— Yeşil yandı, dedi, buyur...

Telâşla koridorları geçip bir kapının önüne geldik. Ellerinde kâğıtlar, makbuzlar, hesap defterleri bir alay insan toplanmış, nefes almadan bekleşiyorlardı.

Beni getiren kavas, kendisi gibi birinin kulağına fısıldadı:

— Yeşil yanmamış mıydı?..

— Evet... Ama, Emin Kalafat Beyefendi geldiler, tekrar kırmızı yandı.

Baktım, kapının kenarı trafik direğinden farksız. Patlayıverdim:

— Bana bak, dedim, bana adıyle, sanıyle Pişkin Teyze demişler, alimallah adamı bir kalafatlarım, ne önünde çatlak kalır, ne ardında delik!..

Sesimi mi duymuşlar, nedir, birdenbire yeşil yanıp içeriye buyur etmezler mi?..

Bir de baktım, masa başında sedef dişli, kara kalem, tığ gibi bir delikanlı... Kıkır kıkır gülüyor:

— Ayol, dedim, Safa Kılıçlıoğlu sen misin?.. Hay Allah safanı arttırsın, kılıcını keskin etsin!.

Pişkin Teyze yorulmuştu. Bir sigara yakıp iki nefes çekti:

— İşte, dedi, Yeni Sabah gazetesine tayinim böylece beyefendinin tasdikından çıktı!.. Çimdik

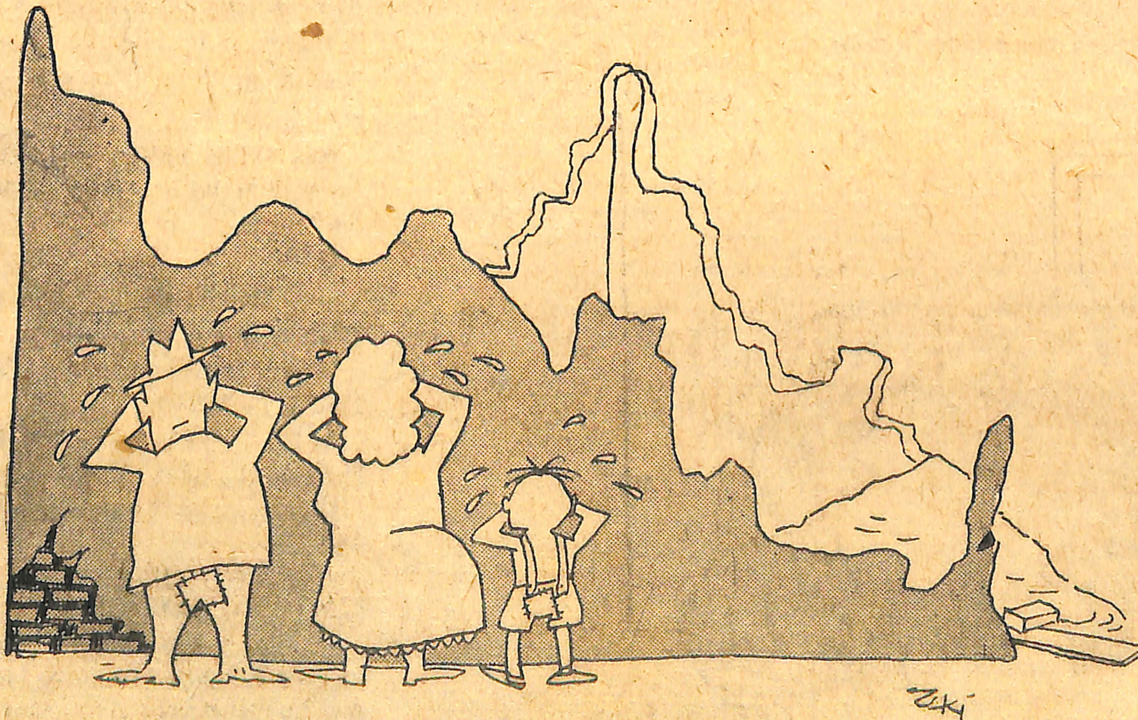
Rejim

Doktor İsmail Terem'e, nâdir hastalarından biri gelmişti. Muayeneden sonra doktor:

— Perhiz tavsiye edeceğim, dedi. Patates püresi, muhallebi...

Yaşlıca bir keyif ehli olan hasta sordu:

— Ya içkilerden?

«Ağlama Duvarı»

KIRK ANBAR

Ev kadınları Belediye Zabıtasından şikâyetçi

NEDİR BAŞIMIZA GELENLER.. ARTIK DOĞRU DÜRÜST HALI DA SİLKELEYEMİYORUZ KARDEŞ!

AMERİKAN TİPİ MAĞAZA

Sayısı artan Vekâletlere bina bulmak güçleşti...

İMAR VEKÂLETİ

Amerikan tipi satış mağazaları açılacak

İETT OTOBÜS TAMİRHANESİ

30 LİRA

Bu yıl balık bolluğu var

İ. E. T. T. ye yedek parça geliyor

Müjdeler olsun!

Emirgân'da çay içiyorlardı. Eski uçarılardan, yeni Hava Yolları İdare Meclisi Reisi Firuz Kesim:

— Bak, bak, dedi...

Sağ elinin işaret parmağiyle Cumhuriyet'in ilk sahifesinde bir yeri gösteriyordu:

— İstimlâkler durduruluyormuş artık...

Faruk Nafiz Çamlıbel:

— Elbet, dedi, Menderes Balıkesir nutkunda söylememişti ya...

— Ne söylemişti?

— Canım «Bütün yıkıcı hareketleri durduracağız» dememiş miydi?

Yaşa basmak

İsmet İnönü geçen hafta 74 yaşına bastı. Bu kutlu günde kendisiyle Akis Mecmuası adına konuşan damadı Metin Toker sordu:

— Paşam, bu yetmiş dört yıl içinde en çok hangi yıllarda bastığınız yaşlar size heyecan verdi?

İnönü pek keyifliydi o gün. Gülerek:

— Bunu bilmiyecek ne var Toker, dedi... 1950 de, 1954 de, 1957 de bastığım yaşlar!.

Büyük eser!

Sahne edebiyatı üstüne konuşuyorlardı. Adnan Benk:

— Dram tiyatrosu bu mevsimi «Cyrano de Bergerac» ile açıyormuş dedi...

Ulunay, balgamî bir sesle:

— Mükemmeeel, dedi, Cyrano büyük eserdir...

Adnan Benk sordu:

— Nesi büyüktür Cyrano'nun?

ANKARA İSTANBUL

Hemen Oktay Akbal cevap verdi:

— Burnu!...

Zor iş!

Borç istemekten, borç vermekten bahsediliyordu. Sakarya mebusu Rıfat Kadızâde:

— Polatkan'a acıyorum vallahi, dedi... Para istemek güçtür!

Mithat Dülge:

— Yoook, dedi, vermek daha güçtür!

Soğuk pilâv!

Abdullah Efendi Lokantasında dört beş arkadaş, güle konuşa yemek yiyorlardı. Garsonun getirdiği tabaktan bir çatal alan Turgut Göle, öfkeyle söylendi:

— Yahu bu nasıl pilâv?... Buz gibi...

Garson Mina gülümseyerek:

— Elbet buz gibi olacak beyefendi, dedi. Pirinç fiyatları donduruldu!

Eksik cümle!

Cemil Sait Barlas iktidar gazetesini sessiz sessiz okurken birdenbire durdu:

— Cevat, bak, bay, ne yazıyor...

— Ne yazıyor?

Barlas yüksek sesle okudu:

— «Babıâli caddesinde sefalet çekenler yok değildir. Bunlar hakikaten gecelerini gündüzlerine katarak çalışan ve patronlarına viski parası yetiştirmek için fasulya piyaziyle kifaf-ı nefs eden ecirler, mürettipler ve hattâ hattâ yazı işleri müdürleridir...» Nasıl?

Cevat Dursunoğlu:

— Doğru, dedi. Doğru ama gardaşım, sonunda bir cümlesi eksik... Oldu olacak «Zincirlerinizden başka kaybedecek bir şeyiniz yoktur!» deyivermeliydi!

AKBABACI

En güzel eseri!

Resim tenkidçisi Zahir Güvemli de, Erdek'te dinlenenlerdendir. Zeytinliaga kampında bütün işi gücü resim yapmaktan ibaretti. Ada'nın iskelesinde asılı olan kırmızı trafik ampulünün kâğıdı solduğu için kamp müdürü kendisinden bir ricada bulundu. Güvemli de bu ampulü yağlıboyayla nar çiçeği kırmızısına boyadı. Elinde ampul, kamp müdürünü ararken Noter Celâl'le karşılaştı. Sevimli noter, ta uzaktan bağırmağa başladı:

— Bravo üstad... Cidden muvaffak olmuşsun. İşte en güzel eserin!...

FİKİR Münakaşası

ADNAN VEL

— Buyurunuz efendim, rica ederim.. Bendeniz sözünüzü kesmiş değilim...

— Evet... Şeyi arzediyordum. Bizde fikir münakaşalarının, maalesef kötü bir yo'a doğru sürüklendiğini ve her meselenin, eninde sonunda şahsiyata götürüldüğünü açıklamıştım. Meselâ, memleketin bugünkü ekonomik durumu, dış yardımlarla daha parlak neticelere gidecektir. Büyük hamle'er, bir takım fedakârlıkl'arı gerektirir. Bunu böylece kabul edersek, mesele kalmaz. Çünkü memleketimiz, ağır bir kalkınma temposu içinde belki iki yüz yıl sonra bile, batı anlamında medenî bir hüviyet kazanamıyacaktır. Onun için kalkınmamızı, topyekûn bir yapıcılık seferberl'iği içinde sağlıyabiliriz. Bu meseleleri görmek ve bu uğurda birleşmek, en tabi bir yurt severlik borcudur. Sen ben kavgası etmek marifet değildir ki....

— Şüphesiz efendim.. Ancak bir nokta var... Milletlerin kal'kınmaları düzenli ve plânlı bir ekonomi sayesinde mümkün olur. Rastgele yatırım yapmak, memleketin malî kudreti dışında ka'lan teşebbüslere girişmek, maalesef müsbet netice vermiyor. O zaman İcranın kontrolü diye bir problemle karşılaşıyoruz. İş başındakiler de buna imkân bırakmıyorlar.

— Yooo, öyle söylemeyin lûtfen... İcranın mürakabesi meselesi, sırf muha'efete ait bir hak değildir ki... Bu, Büyük Meclisin vazifesidir. Büyük Meclis bu hakkını her vakit kullanır. İktidara daima müsbet yolu gösterir.

— Nazarî olarak belki öyledir. Ama kabul buyurmalısınız ki, muhalefet de, Büyük Meclisin bir kanadını teşkil eder. Muha'efetin de düşünceleri dinlenmeli, onun görüşlerinde de bir gerçek payı bulunabileceği akla getirilmelidir.

— Ah beyefendi, maalesef muha'efet İcranın müsbet ham'elerini baltalamak gibi menfur bir role sahip çıkmıştır.

— Yooo efendim, bunu katiyen kabul edemem. Muhalefetin yurtseverliğinden şüphe etmek için ortada bir sebep var mı? Muhalefet, büyük halk kitlelerinin geçim ıstırabına kayıtsız kalındığı için, üzgündür. Zeytinyağı, sabun, pirinç, peynir gibi ihtiyaç madde'erinin nasıl tedarik edildiğini, bu uğurda nelere katlanmak gerektiğini biliyor musunuz?

— Biliyor musunuz ne demek?. Ben bu memlekette yaşamıyor muyum?..

— Yaşıyorsanız, bu uğurda çekilen çileyi de görmeniz lâzım. Halk inliyor beyefendi, inliyor...

— Çok aşırı konuşuyorsunuz. Şu in'eyen halkın nerede olduğunu bana gösterebilir misiniz?...

— Fakir mahallelerden birine girip, rastgele bir evin kapısını çalın da, size kapıyı açacak kadın, mutbaktaki tencereyi nasıl kaynattığını bir anlatsın... O zaman gerçeği görürsünüz.

— Ne kadar istismarcı bir zihniyet taşıyorsunuz. Tencerenin kaynadığı, bir hakikat... Kimsenin inlemediği de bir hakikat... Ama siz, yıkıcı bir unsur olarak, hemen o tencere ile o kadının arasına girip, çabucak bir gözyaşı sembolü oluveriyorsunuz. İşte kötü niyet burada meydana çıkıyor. Sizin metodunuz, bu...

— Evet, sizin için tencere kaynatmak diye bir problem bahis konusu olmayınca, her şey size rahat gelir. Sizin maddî imkânlarınızla fakir halkın imkânları arasındaki mesafe, dürbünle dahi kapatılamıyacak kadar büyük olduğu için, inkârcılığa sapmayı, çıkar yol sanıyorsunuz.

— Bakın şunun söy'ediği lâfa... Bir kere sen kendini, kalkınmanın aleyhtarı görünce, mantığını haklı çıkaracak çarelere başvurmaya kalkma...

— Şunu zât-ı âlinize hatırlatayım ki, siz bana «sen» diye hitap edemezsiniz.

— Her insan, lâyık olduğu hitap tarzını kendi yaratır.

— O takdirde ben de size «sen» diyeceğim.

— Dersen de... Hakettiğin cevabı alırsın...

— Neymiş hakettiğim cevap?..

— Sinirl'endirme insanı... Şurada doğru dürüst fikir münakaşası yapıyoruz.

— Yahu, senin fikirle ne a'âkan var be?.. Demagoji dersen aklım erer..

— Fikirle senin mi alâkan var?...

— Elbet benim var... Sen kiiim, fikir kim...

— Ya sen nesin yani?... Kendinden başkasını düşünmiyen bir egoist değil misin?...

— Egoist mi dedin?... Vay mütecaviz vay...

— Ben otobüs şoförü değilim ki mütecaviz o'ayım... Tecavüz senden geliyor.

— Bana ne hakla egoist dersin?... Egoistin dik âlâsı senin gibi olur.

— Terbiyeni muhafaza et...

— Karışmaz mısın?... Ben karıştırıverirım seni ..

— Kabahat bende ki, senin gibilerle fikir münakaşasına başladım.

— Asıl kabahat bende ki, senin adam sanıp da karşıma aldım...

— Yani biz, adamdan sayılmıyoruz, öyle mi?... Hey yârabbi Bu lâfları şu mübarekten mi duyacaktım?...

— Bu mübareği beğenemedin mi, Keltoş...

— Keltoş deyip de damarıma basma... Fena olur sonra.. Bütün şecereni sayıp döktürme şurada...

— Ne varmış şeceremde?. Efendi, ben her yerde alnı açık gezerim. Senin gibi ne idüğü belirsiz heriflerden değilim ben... Actırma kutuyu şimdi...

— Aç bakalım şu kutunu da görelim. .

— Bana bak, çek git şuradan... Vallahi benim şakam yoktur. Her şeyi sayıp dökerim haaa!...

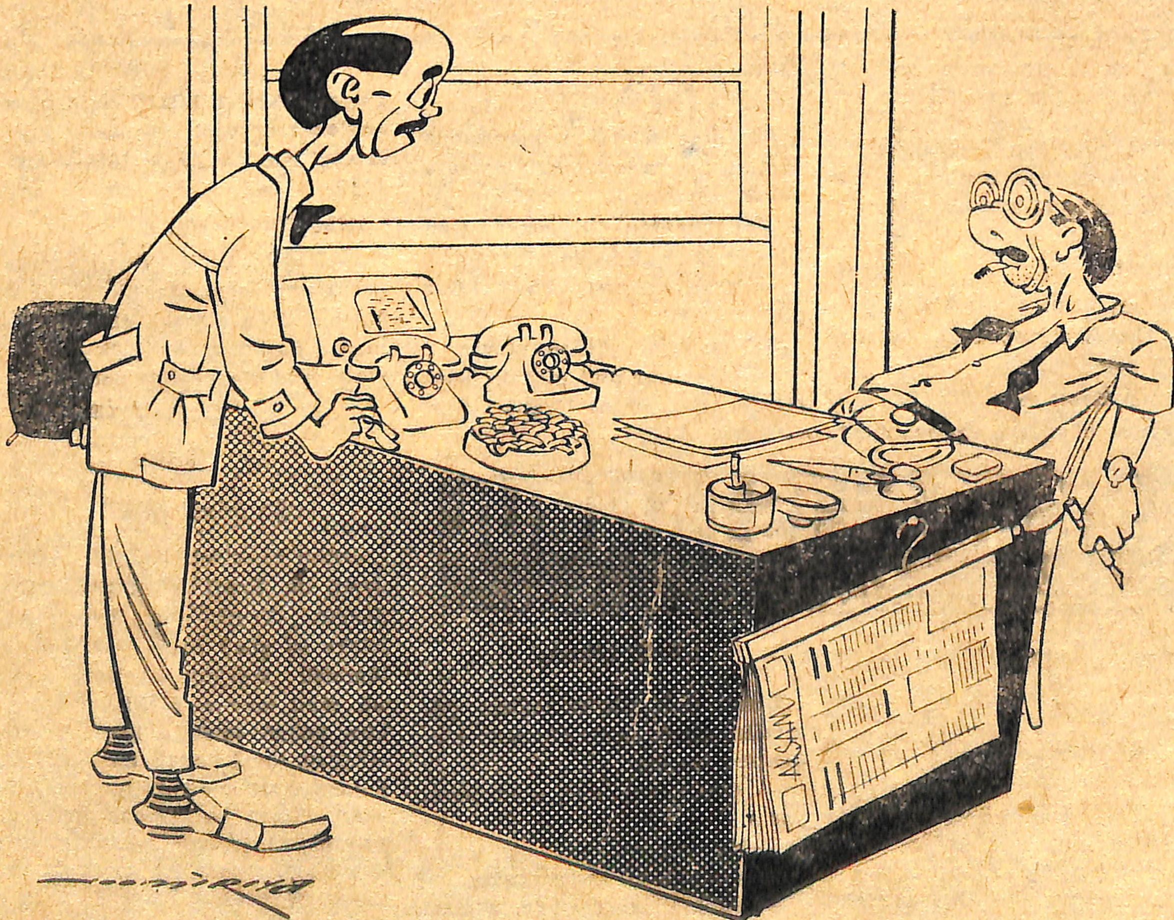
— Ulan erkeksen say... Karımı söyleyeceksin değil mi?... Karım serbest düşünceli kadındır. Senin ki gibi yobaz kafalı değildir. Ama senin karın, Sabahattin Beyin düğününde ne haltlar etmiş?.

— Ne haltlar etmiş, söylesene...

— Git de muhtar Niyazi'den dinle... Önüne ge'enle aşna fişne...

— Ulan ası' senin karın öyle... Git de gazetenin dedikodu sütununu oku... Geçen hafta, Doktor Süreyya ile olan manzarasını herkes birbirine anlata anlata bitiremiyor.

— Tencere, kıçın kara, demiş-

— Bakkallarda fasulye yok üstad...
— Hih... Bir de bizden piyas isterler...

Göz ucu ile Paris

Yusuf Ziya Ortaç

VAPURDA

MASMAVİ bir gün. Mayısın dokuzu. Havada serin bir sıcaklık var. Bu sefer, Paris'e denizden gidiyorum

Deniz yolculuğunda talihiniz varsa Ankara'ya rastlarsınız. İster sis olsun, ister dalga, Şefik kaptanın uykuyu unutmuş gözleri yolcular için daima uyanıktır. Bu uyanıklığı yalnız kumanda köprüsünde sanmayınız. Yemek salonunda, gözleriniz garsonu ararken bile onun dikkatiyle gözgöze gelir!

Ankara, galiba en tenha seferini yapıyor. Her zaman üç, dört yüz yolcu ile gidip gelen gemide kalabalık bir aile kadarız ancak. Eğer, Avrupa şehirlerine yerleşmiş zengin akrabaların dâvetlisi bir kaç Yahudi ve Ermeni ailesi de olmasa, koca gemide, ev sahipleriyle yalnız kalacaktık

İlk sevincim öğle üstü oldu: Hepsi şair bir ahçının elinden çıkmış yemeklerden sonra sofraya ne geldi bilir misiniz?.. Ağzınız sulanacak ama, saadetimi saklıyamıyacağım: Peynir!... Hem bir türlü de değil, dört türlü: Beyaz, kaşar, gravyer, rokfor...

Yol boyunca bu saadete günde üç kere erdik: Sabah, öğle, akşam..

Pire limanında bizi bir Yunan sürprizi karşıladı: Ankara'yı yük iskelesine yanaştırdılar!

Şefik Kaptan, bu ruh sefaletinden tiksinmiş bir sesle:

— Bu denizde bir ömür geçirdim, dedi, ilk defa başıma geliyor!

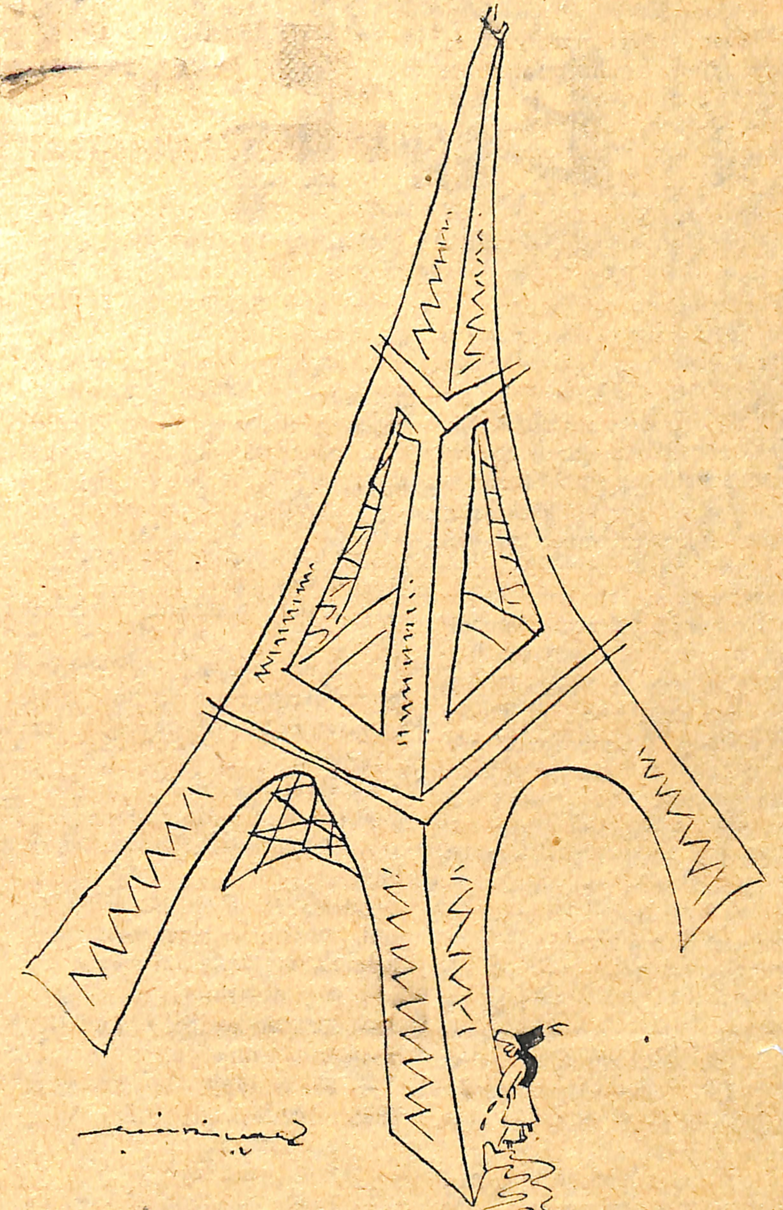
Güverteden bakıyorum: Yapısız, yeşilliksiz yamaçlarda bodur, biçimsiz gecekondular... Hepsinin penceresinden, güneşe serilmiş, rüzgâr dolu donlar, gömlekler, gelip geçen gemilere ayaksız bacaklarını, elsiz kollarını sallıyorlar!

Ama, iş menfaate gelince, tatlı dil, güler yüz karşımızda: Bir turist avcısı bizi karaya çıkarmak için ne diller dökmedi ki:

— Rahat otobüs, hemen ayağımızın dibindeymiş... Atina'ya gidecekmişiz, şehri dolaşacakmışız, Akropol'e çıkacakmışız, mağazalar açıkmış, her yerde Türkçe konuşulacakmış... Ve hepsi; hepsi, hepsi yalnız yirmi iki buçuk liraymış... Hem de döviz değil, bizim lira!..

Bu sefer de benim Türk inadım tuttu: Çıkmadım!

Cezayir milliyetçileri Eyfel Kulesine bomba koydular.. (Gazeteler)

Sabotaj!...

ler. Sen kendi geçmişini unutup da, bugünkü durumuna güvenerek...

— Ne dedin?.. Geçmişim mi?...

— Geçmişin ya ..

— Söyle bakalım... Madem rezilliği ele aldın .. Utanmadan söyle...

— Helbet söylerim... Evli erkek, kadınlar hamamını tepedeki camdan seyretmek için hamamcıya 15 lira verip de sonradan yakalanırsa, senin gibi rezil olur.

— Ulan dangalak... Ben seyrettimse kadınlar hamamını seyrettim. Senin gibi erkekler hamamını seyretmedim...

— Bak şu namussuzun lâfına... Ulan senin için leylî mektebin çiçeği diyorlar, hayvan...

— Senin için de Beşiktaş Hamamının peştemalcısı diyorlar öküz...

— Öküz senin gibi olur, it oğlu it...

— Vallahi suratına bir tane çarparsam, eşek tepti zannedersin, Angurya..

— Hastir şuradan lâğım filizi... Derde sokma kafamı...

— Lâğım filizi aynı sana benzer... Eşşoğlu eşşek...

— Eşşoğlu eşşek babandır... Ölüsü kandilli vatan haini...

— Anam avradım olsun, seni deşerim de, barsaklarını rasaya çamaşır ipi yaparım. Orospu çocuğu...

— Eğer ki ben de seni dokuza doğrayıp da, leşinin kanında çelik çomak oynamazsam, zana da Tatavla'lı Eroinci Ziya demesinler...

— Benim kanımda çelik çomak oynıyacak adamı, ben de apış arasından katır kuyruğuna bağlayıp, yedi evliya türbesinde. yedi cemaatin ortasında tövbe duasına çıkarmazsam, bana da Çeşme Meydanlı Şefaatsiz Hakkı demesinler, hergele ..

— Vur, anasını avradını fasulya rüzgârına tuttuğumunun evlâdı...

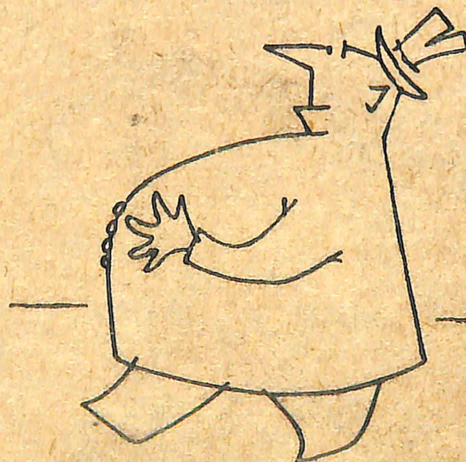
— Vur, mezarlık kahbesinin sahte nüfuslu dölü...

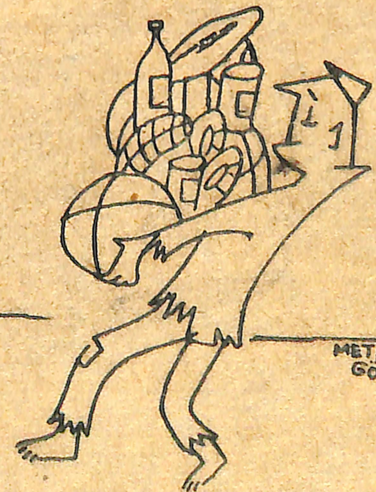
— Vuuuurrrr!...

— Vur beeee!...

Ve böylece, fikir münakaşası sona erdi...

Adnan VELİ

YAZISIZ!

enteresanlı Bir iş

YALÇIN KAYA

Erdoğancığım,

Mektubunu aldık. Bir daha o kadar acı yazma. Ağlaya ağlaya canımız çıktı. Geçende Şükranını gördüm. İyicene serpilmiş. Bir bakan, gözlerini ayıramıyor. Buradaki bakan kelimesi, bakma işini yapanlar için kullanılmıştır. Bakmayan bakanlarımız için değil!

Evet, Şükran bir hayli değişmiş. Yalnız göğüslerinde eski dirilik yok. Onları, memleket kalkınmasına uysun diye, sütyenle kalkındırmış. Hemen anlaşılıyor. Başka kusur bulamadım. O boy, o bos! Hele denizde de yanmış. Kâfir çikolata gibi. Fakat asıl bıyıklarına çarpıldım. Epey büyümüş maşallah. Benim bıyık haltetsin! Yakında büker...

— Erdoğandan mektup alıyor musunuz? diye sordu.

Bıyıklarına dalmışım:

— Alıyorum ağbi! deyiverdim.

Derhal anladı. Gökkuşağının bütün renkleri, yüzünde resmi geçit yaptı. Biraz toparlanınca:

— Nasıl, okulu bitiriyor mu? dedi.

— Hiç niyeti yok. Pek hoşlanmış. Daha beş altı yıl aynı okulda okuyacak.

— Dâhi o çocuk, dâhi!... Biraz tembel işte.

— Bir dâhinin her kusuru hoş görülmelidir. Tembelliği, unutkanlığı, deliliği, aptallığı... Bütün ömrü yalnız bunlardan ibaret de olsa...

Kız seni seviyormuş, Erdoğancığım. Bir püskürdü bir püskürdü:

— Siz basit insanlar, onu anlıyamazsınız. Erdoğan herkesten başkadır. Sanat meleğidir .

— Sen Erdoğanda erkeklik merkeklik bırakmadın.

— Terbiyesiz!

Her halde başka mânaya aldı. Hemen açıkladım:

— Melek dediğinin cinsiyeti yoktur.

— Kıskançlıktan, ne diyeceğinizi şaşırıyorsunuz. Çatlasanız da, patlasanız da, melek melek melek!...

— Öyle diyorsun ama, fasulyeyi senden benden fazla kaşıklıyor. Melek kısmı, yemez, içmez, etmez.

Adamakıllı kızdı. Kibarlığı, inceliği bırakıp ağzına geleni söyledi. Fakat ayrılacağı sırada birden yumuşayıverdi:

— Size bir şey soracağım!

— Sor! dedim.

— Siz usturayla mı traş olursunuz, jiletle mi?

— Jiletle!... Niçin sordun?

— Hiç... yâni şey...

— Bıyık düzeltmek içinse, ustura tavsiye ederim! dedim.

Küfret Erdoğan küfret! Açılırsın.

Anlatacak çok şey var. İçim dolu... Bilirsin, kimsenin aldısında, verdisinde gözüm yoktur. Elin oğlu öyle mi! Sen istediğin kadar sorma! O, dankkadan soruverir:

— Tevekkeli değil, metelik yüzü gördüğüm yok!...

— Yahu, senin eline kaç para geçiyor?

— Ne sebepten soruyorsun? Üstünü sen mi tamamlıyacaksın?

Umursamaz ha! İlle öğrenecek. Beyninin merak merkezi kurtlanmış. Defolup gitsin diye söylerim. Çek git, değil mi? Nerdee!... Konuşur da konuşur.

Dört haftada seksen lira aldığım sıralarda:

— Bu paraya yazılır mı? dediler. Yüz olsa bir derece.

Yüz olur.

— Aman kardeşim, derler, seninki pösteki saymak. Yüz lira için insan zihnini yorar mı? Yüz elli lira alsan neyse.

Yüz altmış alırsın. Yine konuşurlar:

— Bu devirde yüz altmışın lâfı mı olur? İki yüz elli almalısın ki, geçinesin.

Derken Akbaba ile anlaşırım. Elime geçen para iki yüz sekseni bulmuştur: İki yüz seksen iki lira kırk kuruş!... Beyler, dudak bükerler:

— İki yüz seksene parmağımı oynatmam. Yazık sana!...

Sonra ilâve ederler:

— Sende aşağılık duygusu var! Tut yakasından tartakla:

— Var ya! Sende yok mu? Bütün insanlarda yok mu? Biz, duygumuzda, herşeyimizle aşağılığız. Yukarıda olan, yukarılık olan sade Allahtır.

Aziz Nesin ağbimizin soyadında kocaman bir felsefe vardır: Nesin?!. Kâinatın muazzamlığı, Allahın büyüklüğü yanında nesin, neyiz, nesiniz?!. İndir burnunu yere!

Bak aklıma ne geldi: Bir gece arkadaşlarla bara gittik. Caz cazırdamaya başlayınca, Rahmi bir karıyı dansa kaldırdı. Hangi Rahmi mi? Kürdan Rahmi!

Kadın, dansın tam ortasında, Rahmiye şöyle ekstra ekstra bir tokat yapıştırmaz mı!...

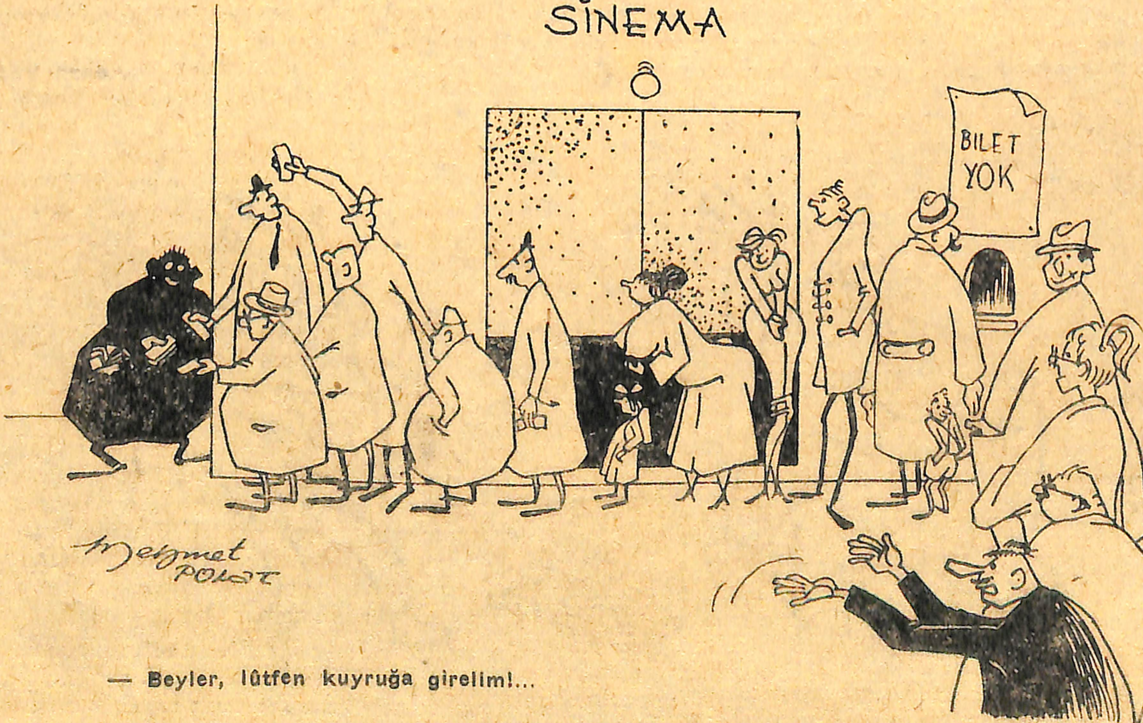
— Sensin aşağılık!...

Rahmi, alı al, moru mor döndü:

— Çıkalım. Yüz paralık haysiyetimiz vardı. O da...

Alaylı bakışlar altında hesabı ödeyip çıktık. Caddede sordum:

— Ne oldu yahu? Münasebetsiz bir lâf mı sarfettin?

— Beyler, lûtfen kuyruğa girelim!...

Çocukcağız terini siliyordu:

— Yok birader! Kadını biraz üzgün gördüm. Belki teselli edebilirim diye, neyin var, dedim. Daha ne olsun, sürtüyoruz, dedi. Sende aşağılık duygusu var, dedim. Sensin aşağılık, dedi vurdu.

— Hay aksi şeytan! Anlatsaydın ya.

— Tokadı yedikten sonra mı?

Gelelim başka filme!... Burgaz dedikleri sahil köyünde kararımca bir yer tutmuştum. Bursalılar, yazı ya dağda geçirirler, ya Burgazda... Bu Burgaz, şirin bir köydür ama, denizi on para etmez. Haftanın dört günü imbat, üç günü poyraz. Deniz her zaman allak bullaktır. Bir de büyük ikramiyesi vardır: Yıldız poyraz... Allahım!

Sahil boyunca üç - dört yüz bin liralık villâlar. Bir iki değil, otuzdan fazla... Bu villâlar niçin? Dört gün imbat, üç gün poyraz için! Giy sırtına hırkayı, kazağı, pencereden köpükleri seyret!

Mevsimi villâda geçirdiğimiz sanılmasın. Dört yüz liralık dam altı nemize yetmez. Allah onları orada, bizleri burada bahtiyar kılsın!...

Bir pazar akşamı, güneşin batışını seyrediyordum. Kalın enseli komşularımdan biri merhabayı patlattı. İnce esmeden ince bir merhaba çıktı. Balkonuna çağırdı:

— Gel gel, oturalım!

Eğik boyunla gittim. Rakı çekiyordu.

— Sen ne iş yapıyorsun Allah aşkına? dedi. Bütün gün burasın.

— Hikâye yazıyorum.

— İyi para alıyor musun?

— Üç yüz kırk.

— Çok az! Senin gibi kabiliyetli bir gence bu para çok, çok az!

— Kabiliyetimi nerden anladınız?

— Enteresanlı bir halin var da, ondan anladım.

Lâfı fazla uzatmadı:

— Ben sana üç ayda üç bin lira versem çalışır mısın?

— Yapacağım iş ne? dedim.

— Yazıhanemde oturup bütün gazeteleri okuyacaksın.

— İktidar gazetelerini de okuyacak mıyım?

— Hee, tabii!

— O zaman, ayda üç bin versen yine çalışmam. Bende âsap bozukluğu var!

— Öyleyse o gazeteleri okuma.

— Yapacağım iş, gazete okumaktan mı ibaret?

— Vay açıkgöz vay! Sen devlet memuru musun?.. Gazeteleri okuduktan sonra enteresanlı haberleri daktiloyla yazıp bana vereceksin. Gazete okumaya vakit bulamıyorum da. . Nasıl enteresanlı bir iş, değil mi?

— Çok enteresan!

— Affedersiniz, aynamı unutmuşum!...

— Parayı eylül sonunda vereceğim.

— Eylûl sonunda işe paydos tabii!

— Evet!... Yaz geçince işim hafifler.

Erdoğancığım, adam fabrikatörmüş. Güzel bir fabrikası var. Fabrikada güzel bir yazıhane, yazıhanede güzel bir kız. Sabah gidip akşam dönüyorum. Denizin poyrazını, imbatını gördüğüm yok. Bursayla Burgaz arası, kırk beş - elli dakika!

Yazıhanedeki kız, patronla pek iyi. Bana yakın vermiyor. Az buçuk samimi olana kadar eylûl geldi geçti. Samimiyet dediğim de ne? «Siz» yerine «sen», «gel» yerine «fırla»... Bir kaç da «ulan».

Ayın son günü, patron elime bir zarf tutuşturdu:

— Al!... İçinde üç yüz var.

Yanlış söylemişti. Düzelttim:

— Üç bin!

— Üç yüz, üç yüz!

Masanın gözünden bir kâğıt çıkardı ve:

— Al bu listeyi! dedi. Dokuz isim, dokuz adres var. Her birinden üçer yüz lira alacaksın.

Listeye yarım yamalak bir göz attım. İsimler yabancı gelmedi.

— Bunlar size borçlu mu? diye sordum.

— Hayır, sana borçlu!

Herifi kızdırdık, diye söylendim. Ona borçlu olmayıp da bana mı olacak?

— Beyim, dedim, bu adamlara senet menet iade edilmiyecek mi?

— Senet menet yok!

— Onlara ne diyeyim? Rıfat Beye üç yüz lira borcunuz varmış. Lütfen verin, mi diyeyim?

— Bana üç yüz lira borcunuz var. Lûtfen verin, diyeceksin.

— Beyim, onlar bana nerden borçlu olacaklar?

— Burgazdan!

— Efendim?

— On komşu anlaştık. «Şu adam bütün gün buralarda. Kadınlar onun yüzünden denize giremiyorlar. Üç bin lira verip uzaklaştıralım.» dedik. Bugün hepsi paraları göndereceklerdi, göndermediler. Sen git topla!... Nasıl enteresanlı, değil mi?

Erdoğancığım, tabii, yüzümü kızartıp para toplamaya çıkmadım.

Gözlerinden öperim.

Kısa mesafeye dolmuş yapılmıyacak. (Gazeteler)

— Sirkeciye mi gideceksin? Olur... Ama, sahil yolundan şöyle Büyükdere'ye kadar uzanıp Mecidiyeköyü üstünden dönmek şartiyle!...

★ Yazan : AZİZ NESİN ★

Havyarla hıyar

BRUXELLES Sergisinde İran paviyonunda sergilenen İran havyarı, havyarlar arasında birincilik almış. Haberi gazetede okuyunca bir birincilik kaçırdığımız için üzüldüm. Bizim Langa hıyarının ne eksiği vardı. Bruxelles'de bizim Langa hıyarı, bir dünya birinciliği almaz mıydı?

Islık

ZAFER gazetesinde çok ilginç bir yazı okuduk. Kanarya Adalarında yaşayanlar ıslıkla konuşuyorlar, her istediklerini birbirlerine ıslıkla anlatabiliyorlarmış. Anlaşma için ıslık, konuşmadan daha iyiymiş.

Siz, Zafer'deki bu yazıyı mânalı bulmuyor musunuz? Acaba söz hürriyeti kısıla kısıla, biz de ıslık mı çalmaya başlıyacağız, dersiniz?

Türk lokumu

HÜRRİYET gazetesinde, sımsıkı mayo içinde, dolgun vücutlu, şekker gibi bir kız. Amerikalılar bu kıza bitiyorlarmış. Hani kızda bitilmiyecek gibi değil. Öylesine bitmek için, ille de Amerikalı olmak gerekmez. O kıza babam da biter.

Adı «Tana Velia» imiş. Babası İtalyan, anası da Türk olduğu için, bu güzel kıza Amerikalılar «Türk lokumu» diyorlarmış. Türk lokumu sözünü okuyunca içim bir cız etti.

Bilirsiniz ya bir Türk kahvesi vardır, onu herkes içer, bir Türkler içemez. İster misiniz, biz tadına bile bakamadan, başkaları Türk lokumunu yiyip bitirsinler...

Demir, deniz, vay

TİRENDE, vapurda bazan doğum oluyor, gazetelerde okuyoruz. Vapurda doğan çocuklara «Deniz», tirende doğanlara da «Demir» adını veriyorlar.

Öyle geliyor ki, bu doğumlar normal doğum değildir. Doğuracağı gün, o güne yakın günlerde gebe kadın vapura, tirene binmez. Bunlar, ya eksik doğum, ya da sıkışık doğumdur. İstanbulluların en çok sıkıştıkları yer de tramvaylardır. Vapurda doğana «Deniz», tirende doğana «Demir» adını veriyorlar. Ya tramvayda doğan çocuklara ne ad takacaklar?

Ben de bunu düşündüm işte. Tramvayda doğanlara da «Vay» adını vermeli. Tramvaylardaki sıkışıklığa baksanıza, gebe olmayan kadını bile sıkıştırıp «vay, vay, vay!» diye bağırtarak zorla doğurtacaklar.

Çerçeveli

BİR milletvekili, «Demokrat İzmir» gazetesine bir yalanlama göndermiş. Gazeteye yalanlama gönderdiğine göre, o milletvekilinin hangi partiden olduğunu söylemek istemez, siz anlarsınız. Haberi yazan gazete de, okurların anlayışına güvenerek milletvekilinin hangi partiden olduğunu yazmıyor.

Gazete, bu yalanlamayı yayınlamış. Oysa, yalanlanan haber gazetede çerçeveli çıkmış. Yalanlamanın da çerçeveli çıkması gerekirmiş.

Bunun üzerine:

— Vay, sen yalanlamayı çerçevelemezsin ha!.. diyerek «Demokrat İzmir» gazetesini mahkemeye vermişler.

Siz, böyle, çerçeve yüzünden basın dâvası gördünüz mü?

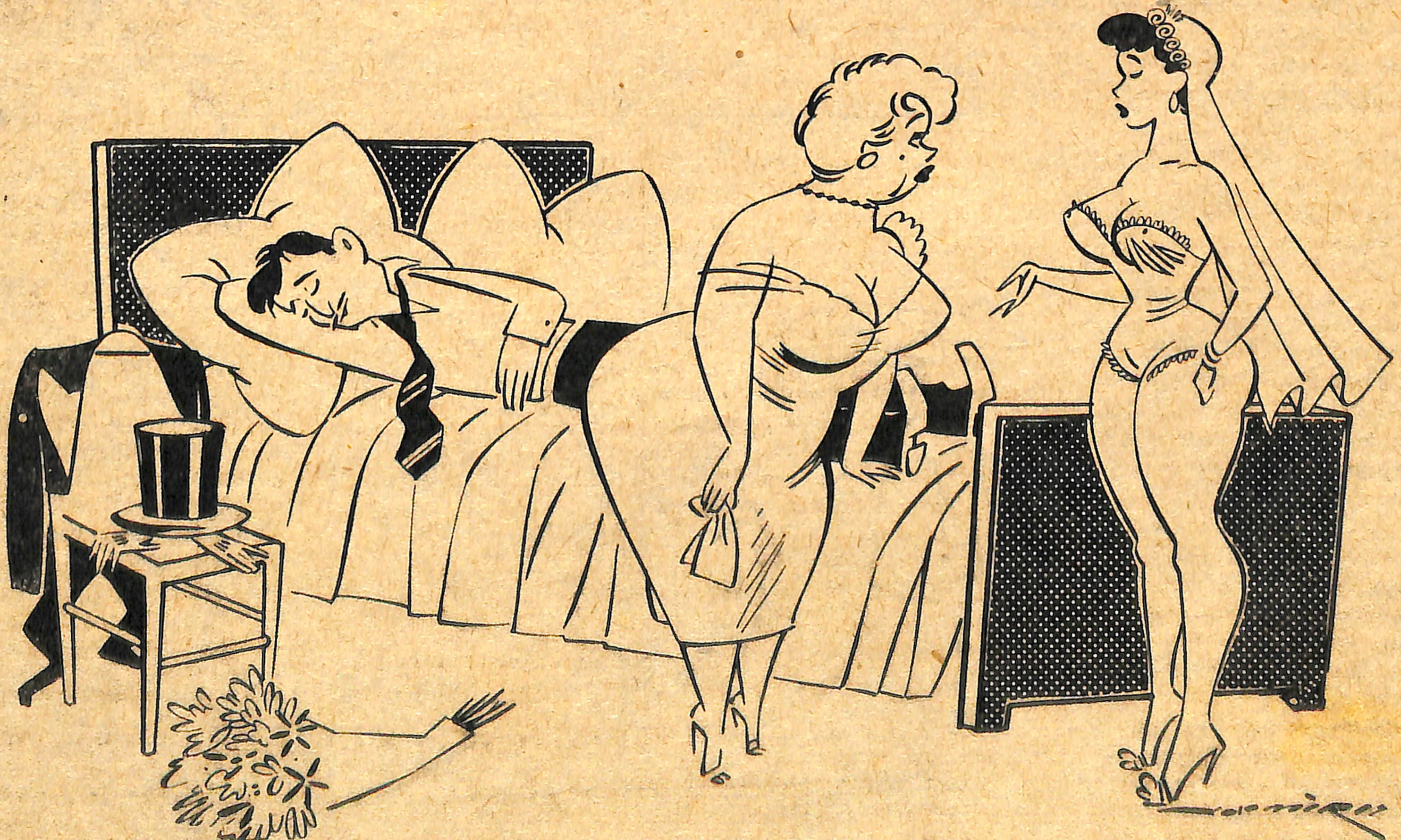
Hani bir hikâye vardır. Kadının birinin bir köpeği varmış Hikâye bu ya, köpeğin adı (Böyle Şey) miş. Günlerden bir gün «Böyle şey» kaybolmuş. Zengin kadın kıymetli köpeğini araması için uşağını göndermiş. Uşak (Böyle şey) i araya dursun, zengin kadın da odasında mücevherlerini gözden geçirirmiş. En kıymetli mücevherini muayene ederken, birden kapı açılmış, uşak içeri girmiş. Kadın da, uşağın, mücevherlerini görmesini istemiyor. Çalar malar diye korkuyor olacak. Hemen, duvardan çerçeveli bir resim almış, mücevherlerini kapamış. Aklınca uşaktan saklıyacak. Yalnız, kadın, çerçeveli resmi alırken, resim çerçevenin içinden düşmüş. Kadının haberi yok. Çerçeveyi mücevherin üstüne tutmuş, uşağına:

— Böyle şey gördün mü? diye sormuş.

Uşak da şaşırmış:

— Çok gördüm ama hanımefendi, çerçevelisini ilk defa görüyorum! demiş.

Biz de, şimdiyecek çok basın dâvası gördük ama, çerçeve yüzünden olanını ilk görüyoruz.

— Aaa... Uyuyor mu?...
— Evet, bana «Sen rüyamın kadınısın» deyip uyudu!

— Oooh, dinle, dinle... Elvis Presley'in plâklarını çalan bir istasyon buldum!...

Haftanın Fıkraları

Gitsem mi?

İstanbul'un kıdemli şairlerinden biri de, ailece Erdek'teydi. Bir akşam eş dost toplanmış, konuşuyorlardı (Ne hikmetse, güzel sözler hep akşamları söyleniyor). Hazır bulunanlardan erkek güzeli bir zat:

— Şair, dedi, senin kadar güzel şiirler yazmak isterdim doğrusu. Ne olur, bir akşamlık, şu ilham perini bana yollasana...

Şaire ilham periliği yapan eşi, hemen kendisine döndü:

— Ne dersiniz, diye sordu, acaba gitsem mi?

Yanlışlık.

Piraye Aydınlı, Kavaklıdere, Budak sokağındaki apartımanından çıkmağa hazırlanırken kapı çalındı. Gelen havagazı tamircisiydi. Ev sahibesi:

— Nerelerdesiniz? diye çıkıştı. Tam üç gündür sizi bekliyorum...

Tamirci elindeki listeye baktı ve sapsarı oldu:

— Affedersiniz hamfendi, diye kekeledi, yanlış gelmişim. Bitişik apartımana gitmem lâzımdı. Onlar on gündür bekliyorlarmış!

Terakki!

Avukat Ekrem Onur, seyahatteydi. Arabayla Ankara'ya gidiyordu. Bir yerde yol yeniden yapılıyordu. Taş kıranların yanından geçerken içlerinden biri:

— A, dedi, siz avukat Ekrem Onur değil misiniz?

— Evet.

— Şimdi ne iş yapıyorsunuz?

— Gene avukatım... Ya siz kimsiniz?

— Ben mi? Kel Mehmet... Hani ilk avukat olduğunuz sıralar yaralamadan mahkûm olacaktım da beni kurtardınızdı...

— Hatırladım. Şimdi ne yapıyorsunuz?

— Hiç. Yaralamadan üçüncü defa mahkûm oldum. Yattım, çıktım. Şimdi taş kırıyorum... Ben de ilerleyemedim!...

Tercih hakkı

Müşerref hoş kadındır. Gayet güzel bir Şevrole arabası vardı. Şoförü de vardır arabanın ama, arasıra Müşerref de kullanır.

Bir sabah erkenden İsatnbul'dan hareket etmişlerdi. Direksiyonu genç kadın kullanıyordu. Londra asfaltına çıkınca gaza bastı. Etraf tenhaydı. Lâkin ne de olsa bu kadar hızlı gitmemek lâzım diye düşünen Müfide:

— Müşerrefçiğim, dedi, Allah saklasın, ya şu virajı alırken karşına ansızın çıkan bir kamyonla, yahut bir çöp arabasiyle karşılaşsak ne yaparsın?

Müşerref dudak büktü:

— Tabiî çarpmak için çöp arabasını tercih ederim!

Tövbeler tövbesi!

Her ikisi de cimrilikleriyle tanınmışlardı. Bununla beraber, biri, öbürünü içmeğe dâvet etti. İnanılmaz şey. Dâvet edilen, bu dâveti reddetti.

— Sahi mi söylüyorsun? diye sordu arkadaşı. Az çok sevinerek sormuştu.

— Evet, diye izah etti beriki: Evet, içmiyorum artık...

— Peki ama, sebep ne?

— Vallahi, bir ay önce öylesine sarhoş olmuştum ki, sarhoşlukla alacaklılarımdan birine borcumu ödemişim. Bir daha mı? Tövbeler tövbesi...

Olur mu hiç?

Ahmet Beşbıyıkoğlu, D.P. nin zaferinden sonra zengin olmuş hacıağalardandı. Günün birinde genç bir adam, bir iş adamı ziyaretine geldi. Beşbıyıkoğlu buyur ettikten sonra:

— Bahse girerim ki, dedi, kızımla evlenmek istiyorsun delikanlı... Verdim gitti!

Delikanlı hık mık etti, nihayet baklayı ağzından çıkardı:

— Kızınızı istemeğe değil ama, girişeceğim bir işe iki yüz bin lira sermaye koymanızı teklif etmeğe gelmiştim...

Hacıağa birden yerinden fırladı:

— Nasıl olurt? diye kükredi; hem de iki yüz bin lira!. Daha seni tanımıyorum bile...

Tecrübe

Perihan evlenmişti. Düğüne gelen Ayten:

— A... diye şaştı; Mustafa'yla mı evlendin?

— Evet... Niye sordun?

— Ben Oktay'la evleniyorsun sandımdı. O çok daha tecrübelidir de...

★ Yazan : BİTİRİM ★

— O tarihte tam otuz yaşındaydım. E otuz yaş adamakıllı gençlik sayılır. Günlerden bir gün, şöyle bir dâvetiye aldım: «Aziz üstat, parlak sanat hayatınızın onuncu yıldönümünü kutlulamak, biz hayranlarınız için büyük bir zevk olacak... Filân akşam, filânca saatte, Çitlembik apartımanı üçüncü kattaki salonumuzda tertiplediğimiz toplantıya varlığınızla şeref vermenizi...» gibilerden. Geçmiş gün, hatırımda kaldığına göre işte böyle bir şeydi.

Düşünün, sanat hayatımın onuncu yıldönümü. «Aşkımın gözyaşları», «Kalbimin kuşu»_ filân kabilinden eserler yaratmışım. Ortalıkta saçlarım darmadağınık, gözlerim süzgün dolaşıyorum. Hayranlarım da hep delifişek gençler.

Uzatmıyalım, toplantı akşamı giyindik kuşandık, aynanın karşısında kendimize çeki düzen verdik. Tarakla, o acayip saçları romantik bir biçimde dağıttık. Alın kısmına da bir perçem döküldü. Kendi kendimize nutuk provaları yaptık. Velhasıl her şey alesta.

Ondan sonra efendim, baston elinde, kalem belinde, kafası kavak yelinde düştük yollara. Atlarsın bir külüstür taksiye, langır lungur vardık Çitlembik apartımanının kapısına. Karnım da zil çalıyor ha!...

Sağa sola bakmadan daldık içeri. Çık babam çık. Ey yüce sanatkâr yüksel ki yerin bu yer değildir!... Merdivenler minare gibi. Ama ben anlatırken sen öyle havadaki sinekleri sayma!...

— Yok yahu, anlat dinliyorum...

— Ha ne diyordum, evet tırmandık birinci katı . Hani tosun çatlatan cinsinden. İkinci kat sahanlığında nefes nefese duraladım. Buranın ampulü de kontak yapmış, etraf karanlık. Yalnız yukarki üçüncü kattan, şerefime tertiplenen toplantının patırtısı geliyor: Kah kah kah... Kih kih kih... Ve tepinme sesleri. Ben karanlıkta durmuş dinliyorum.

Sahanlıkta yalnız bir kapının anahtar deliğinden ılık bir ışık sızıyor. İçerde de sevgi sıcaklığı içinde, cıvıl cıvıl bir kadın sesi: «Oh!... Ama dizimi acıtıyorsun... Yapma canıııım!»

Aman yarabbi! Olduğum yerde tutulup kaldım. Işık sızan minik ve esrarlı deliğe gözlerim daldı... İçerdeki hâlâ cıvıldıyor: «Haydi yat dizime, yat.. Oh!... Oh!...»

Kafamın içinde dopdolu duran, insan hakları babından, ev mahrumiyeti filân gibi caf caflı lâflar, şaşkın bir gece kuşu gibi bir an fır döndü ve uçup gitti. A! Vallahi dayanamıcam... Hemen kulakları dikip kuyruğu kıstık, parmaklarımın ucuna basa basa ilerledim. Şapkayla bastonu aldım sol elime. Ve ter içindeki alnımı yapıştırdım kapıya... Uydurduk gözümüzü .. Kalbim küt küt atıyor.

Aman efendim, holde toz pembe bir divan. Üzerine sarışın bir âfet yan gelip yatmış. Dizleri üzerinde de şöyle arslan gibi, tombalakça bir sarman kedi yavrusu. Mır mır da mır mır!... Okşayıp duruyor haspayı... Başka kimsecikler yok' Hay Allah müstakını versin!...

Hemen şapkayı kafama geçirdim. Bastonu da sağ elime. Bir solukta attım kendimi üçüncü kata.

— Oooo!... Üstat geldi!.. Üstat geldi!... Şak şak şak!...

Ziyafet sofrasına doğru yollandık. Geçtik baş köşeye oturduk. Ve suçları gizli kalmış insanların gönül rahatlığı içinde başladık yiyip içmeğe. Az sonra da unuttum gitti!

— Yaşasın üstat, yaşasıııın!...

Ama herkes bana doğru bir tuhaf bakıyor yahu. Arada bir de kulağıma, «Anahtar deliği!...» filân gibi fısıldaşmalar geliyor. Fesuphanallah!... Bayâ bir tuhaf oluyorum. Nasıl olur canım, ben aşağıda kapıyı gözetlerken hiç kimse görmedi ki!... Kendi kendime: Hangi kuvvet benim az evvelki o antika halimi bu zıpırlara anlatabilir dedim?... Hiç bir kuvvet, evet hiçbir kuvvet buna kadir değildir. Benim yediğim nane tamamiyle gizli kaldı.. Keyfime bakayım keyfime...

İçim tekrar rahatladı. Ve belki de hayatımın en muazzam tavırlarını takınarak ayağa kalktım. «İnsan, sanat ve ahlâk» mevzulu, dehşetli bir nutuk palavrasına giriştim...

Millet şak şak şak alkışlıyor ama, bir taraftan da basıyorlar kahkahayı.

Tam şeref kadehimi kaldırıp, bir ayağımı yere vura vura coştuğum sırada birdenbire elim havada ve gözlerim karşı taraftaki boy aynasında kalakaldım...

Gözetlediğim kapı daha yeni boyalıymış. Bıyıklarım, burnumun tepesi, alnım filân hep turuncu astar boyası içinde. İki kaşımın ortasına da mükemmel bir anahtar deliği resmi çıkmış.

Hiç kimsenin bizi göremiyeceği yerlerde becerdiğimiz marifetler, kalbimizdeki kapalı kapının anahtarlarıdır azizim. Ama her kapının bir de anahtar deliği bulunur... Bunu da unutma!

※

Seçme

Tiyatro mevsimi başlamıştı. İlk telif piyesi seyrediyorlardı. Temsil bitince münekkitler başbaşa verdiler. Hasan Âli Ediz:

— Mevzuunu fena seçmemiş...

diye fikir yürüttü.

Sabri Esat Siyavuşgil neşeli neşeli güldü:

— Hakikaten öyle... Bizde pek tanınmamış bir yazarın eserinden seçmiş!

Piyes yazarı, tabiî aralarında değildi.

Karı - koca

Mahkeme reisi, bir ahlâksızlık dâvasında, suçüstü yakalanan kadına sordu:

— Ayşe mi senin adın?

— Evet, Ayşe Tınmaz...

— Suçluyu tanıyor musun?

— Tanıyorum.

— Nerden tanıyorsun?

— Âdeta karı - koca gibi yaşadık reis bey, nasıl tanımam?

— Ne kadar yaşadınız karı - koca gibi?

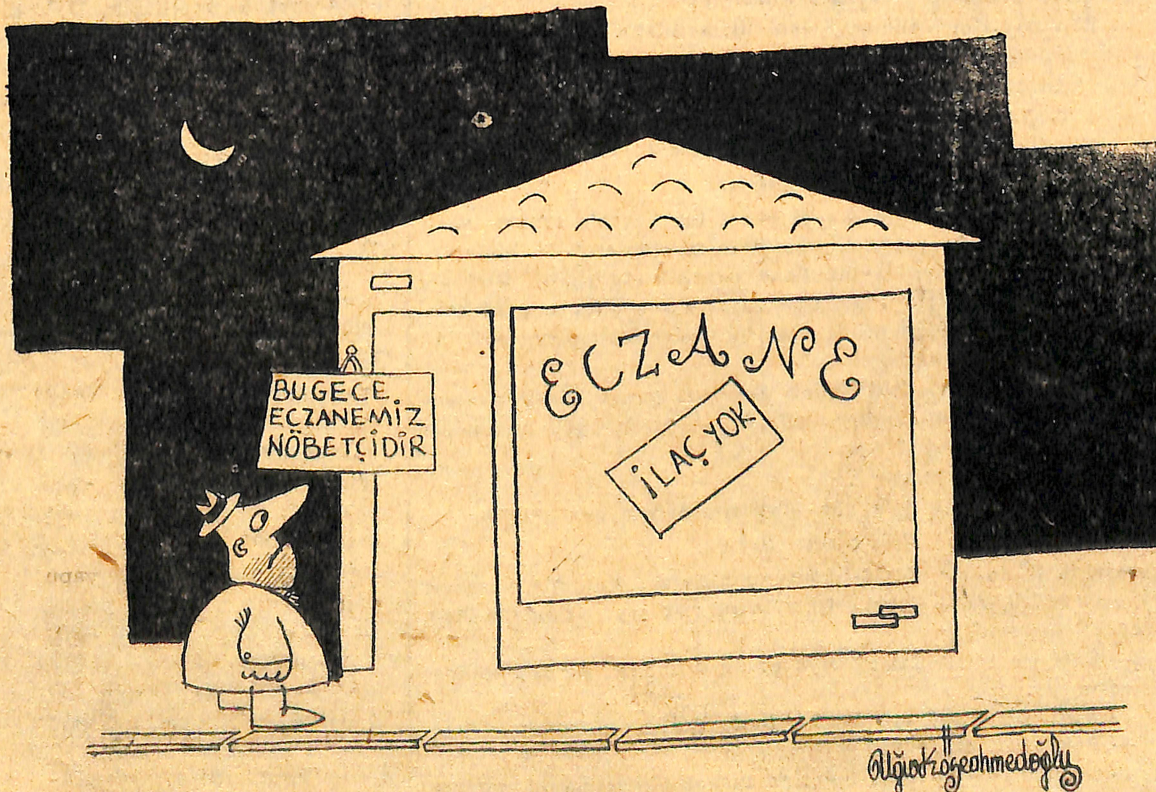
— İki gün!... Bu zaman da yeter de artar bilem ..

BİR OKUR SORUYOR:

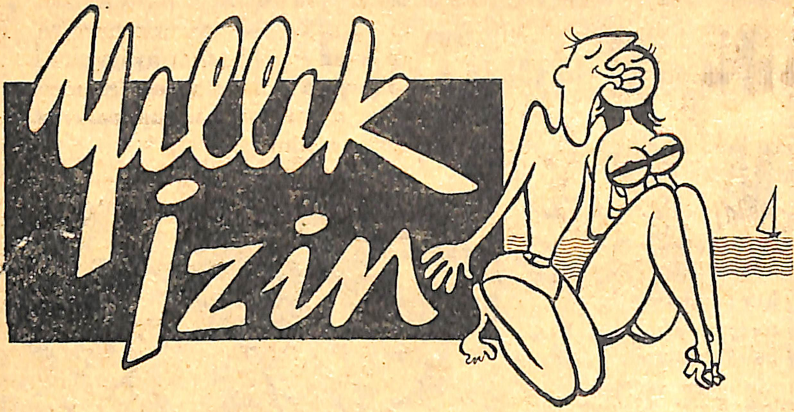
«Çoban tekeden süt çıkarır» mı, yoksa «Çoban tekrardan süt çıkarır» mı? Hangisi doğru?

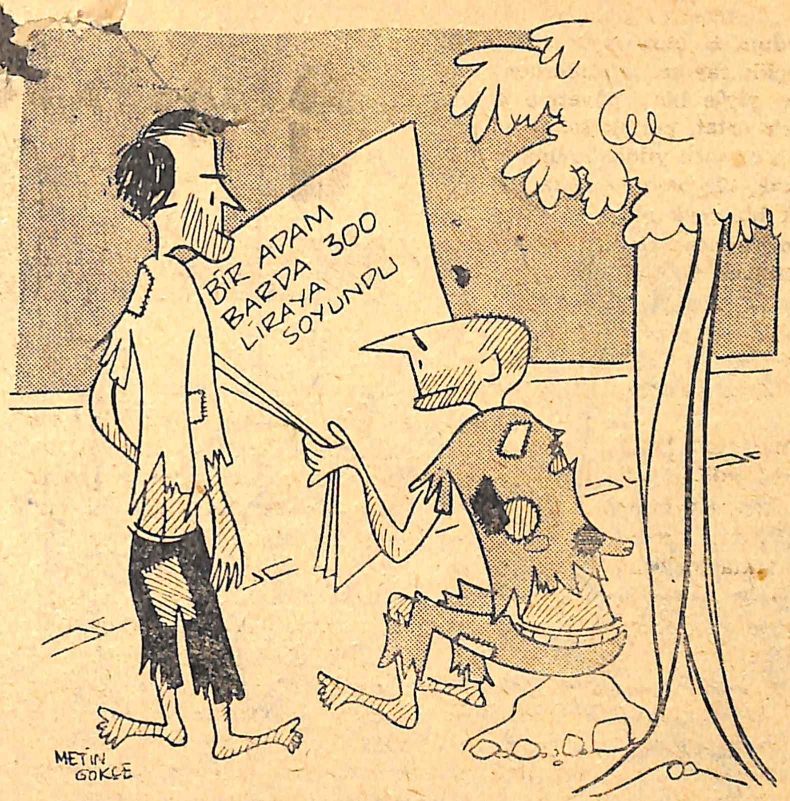
CEVAP :

Eskiden nasılmış, bilmem. Ama şimdiki çobanları çok iyi biliyorum. Şimdiki çobanlar hem «tekeden süt çıkarıyorlar» hem de «tekrar, tekrar, tekrar» çıkarıyorlar. Bu zamanın çobanları, tekeleri cins inekl'ere çevirdiler.

YAZISIZ!

— Biz de üç yüz lira bulsak da giyinsek...

ERDEK neresidir, bilir misiniz? Lise bitirme imtihanında, coğrafyadan bu soruyu bilemedi diye koskoca delikanlıyı bütünlemeye bırakmışlar, diye duyduydum. Haksızlık! Çünkü, burnumuzun dibinde, Kapıdağı Yarımadasındaki bu kasaba mı, köy mü, şirin yer, kendini bildirmek için hiçbir şey yapmıyor: Ne kocasından, boşanan, ne dokuz yerinden bıçaklanan kadınlar var, ne de bir avuç leblebi çaldığı için yakalanıp otuz ay hapse mahkûm olan baldırı çıplaklar... Bir ara, şortla gezmek yasak edilecek denildiydi de hep sevindikti: Erdek turistik şöhrete kavuşuyor diye... Ama onun da sonu çıkmadı.

Niyetim, size bu denizi harikulâde güzel yer hakkında ders vermek değil. Başıma gelen bir olayı anlatmak. Mukaddemeden maksat, ne de olsa, son yıllarda rahatça denize girmek, güneş, kum ve göz banyosu yapmak istiyenlerin Florya'ya değil de Erdek'e geldiklerini söylemek.

Allahtan öyle yapıyorlar... Yoksa ben Neclâ'yı nasıl tanırdım?

Evet, Neclâ'yı... Hayır, o sizin dediğiniz hariciyecinin kızı değil. Neclâ Ateş de değil.

Bu benim dediğim, güzel Neclâ. Her kadın kadar, ötekiler de güzeldir. Lâkin benim Neclâ'nın güzelliği başka. Basın kanununun ilgili maddeleri olmasa, onun, insana baskı yapan, güneş çarpmışa döndüren güzelliğini enine boyuna ve üçüncü buuduna anlatırdım anlatmasına ya... Neyse, siz gözünüzün önüne getirin: enfes bir vücut, ateşli bir esmer. İdeal ölçüler. Bütün bunları eşsiz derecede güzel tasavvur edin. İşte Neclâ böyle bir dilberdi.

Ona ilk defa plâjda rastladım. İnsan İstanbul'dan uzak olunca bir garipsiyor kendini. Bakıyorsunuz, her taraf tabancılarla dolu. Bir bakıma, cesaret verici bir hal. Erdek plâjı, öyle soyunma kabineleri olan bir yer değil. Allahın cenneti, kumsal... Herkes evinde, otelinde mayosunu giyip öyle geliyor plâja. Pazar günleri de çok kalabalık oluyor. Kim kime, dumduma... Ne de olsa dışarlıklı insanlar. Aralarında âşinâ bir yüz, hele İstanbul'un sayılı güzellerinden biri, hemen dikkatinizi çekiveriyor. Neclâ'yı da, bir kilometre uzaktan, görüverdim. Florya'da, Ada'da olsa, etrafını çeviren gençlerin teşkil ettiği dairenin merkezi olurdu. Burada ne de olsa mahçup insanlar var. Kalabalık arasında sere serpe kumlara uzanmış bir güzel görünce, hemen arkalarını dönüyor, etrafında yine bir daire yapıyorlar ama, onu rahatsız etmemek için sırtlarını dönerek...

Böyle bir çenberin ortasında onu gördüm. Kırk yıllık ahbapmışız gibi yanına uzandım.

— Yeni geldiniz galiba? dedim.

— Evet, dün geldim, dedi.

İsmimi söyledim. İsmini söyledi. Konuşmağa başladık. Lâf arasında, dul olduğunu, kocasiyle anlaşamadığı için bir yıl evlilikten sonra ayrıldığını, İstanbulda Uranyum Komandit şirketinde ikinci müdür olduğunu ve nihayet senelik iznini geçirmeğe geldiğini öğrendim.

— Sizin o şirkette çalıştığınızı anlamalıydım... dedim.

— Neden? diye sordu.

— Atom gibi kadınsız da ondan... dedim. Güldü.

Öğle olunca «Bizim Şakir» in büfesinde ona taze balık ikram ettim. Çünkü, bir ağaca çakılı tahta levhaya bakılırsa «En taze balık yalnız Bizim Şakir'de» bulunuyordu. Sonra, Şakir bize buzlu bira da buldu. Maalesef, Erdek'te bira bulmak güçtü. Ekâbirden halka bira kalmıyor diye gazeteler bile yazdıydı. Ama Şakir başka...

Yemekten sonra da denize girdik. Neclâ'dan yüzme dersleri aldım. Malûm ya, dünya tersine... Şimdi kadınlar erkeklere ders veriyor... Bana bilmediğim figürler öğretti. Sonra, akşam motoru ile kasabaya döndük. Çünkü plâj, Erdekten onbeş dakika ilerdedir.

— Yarın görüşüyor muyuz? diye sordum.

— Evet... Sekizde plâjda...

Böylece dört gün plâja birlikte gittik geldik. Bir gün de onu Apostol denilen gezinti yerine götürdüm. Piknik yaptık. Hafta arası olduğu için bu loş, ağaçlık ve kasabadan bir saatlik yerde hiç kimse yoktu. Neclâ'nın dudaklarını ilk defa orada farkettim. Tadına baktım; insanın ağzında eriyordu âdeta.

Ertesi akşam için sözleştik. Hastalanacak, beni oteline çağırtacaktı. Ne o? Yoksa doktor olduğumu söylememiş miydim? Gece, geç vakit onu muayeneye gidecektim oteline. Bunu kararlaştırıncaya kadar az ter dökmedim hani.

Ertesi gün, plâj dönüşü Neclâyı gördüm. Yüzünden düşen bin parça oluyordu:

— Ah, dedi, kusura bakma doktorcuğum. Şirketten bir telgraf aldım. Hemen dönmem lâzım geliyor. Bu akşamki vapura yetişeceğim...

O kadar şaşırmıştım ki .. Elimde olmadan kekeledim:

— Ama nasıl olur? Yıllık iznin daha tamamlanmadı ki...

— Evet, birkaç gün önce döndüğüme ben de sıkılıyorum. Lâkin herhalde mühim bir şey var. Yoksa çağırmazlardı.

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

YAZISIZ!

SEMİRAMİS

YAZISIZ!

Şapa oturmak diye buna derlerdi. Çaresiz, hiddetten kendimi yiye yiye, atomu icad edenlere, uranyum meselesini ortaya çıkaranlara söve saya Neclâ'yı yolcu ettim.

O gitti.

Bir ay sonra ben de İstanbula döndüm.

İlk günler, pek vaktim olmadı. Sonra derhal şirkette onu aradım. «Çıktı» dediler. Şirketin yerini bilmiyordum. Beyoğlunda sersem sersem dolaşırken bir de ne göreyim? Neclâ'cığım karşıdan gelmiyor mu?

— Aman ne iyi tesadüf hanımefendi... demişim.

Lâkin o, gayet ciddi:

— Bonjur beyefendi! Nasılsınız efendim? demez mi? Kan beynime çıktı.

— Allah Allah... dedim. Korkarım beni nereden tanıdığınızı da hatırlamıyacaksınız...

— Bilâkis, gayet iyi hatırlıyorum... Erdekte görüşmüştük...

Ağzım bir karış açık kaldı. Dayanamadım:

—Onun için mi beyefendi oldu? dedim.

— Gayet tabii, dedi. Ben orada tatilimi geçiriyordum. Bilirsiniz. İnsan kendini bu gibi hallerde son derece serbest hisseder. Ne yaptığını bilmez bile... Ama bunlar, orada kalır. Buradaysa mevkiiniz, münasebetleriniz sizi dilediğiniz gibi yaşamaktan alıkoyar...

— Daha doğrusu münasebetsizlikleriniz, diye hiddetle devam ettim. Haklısınız, çok, hem çok haklısınız... Sersemlik bende oldu ki, sizi sahiden sevdim...

Bir an, yüzü aydınlanır gibi oldu:

— Ciddi mi söylüyorsunuz? Sizi bu yaşta daha olgun zannederdim...

Boynumu büktüm:

— Ne yapayım istersiniz ya? O akşamı bir türlü unutamıyorum. Tam da otelde sizi muayene edecektim... Ne aksilik...

İçini çekti:

— Ne yapalım, dedi, tatil bitti.

Bu son söz üzerine beynimde bir şimşek çaktı:

— Ne münasebet! diye âdeta haykırdım. Kim demiş bitti diye... Sizin üç gün izniniz var daha... Daha üç gün dilediğiniz gibi yaşamak hakkına sahipsiniz. Şirketten üç gün uzak kalabilirsiniz.

Delicesine sevincim, onu da gül dürmüştü. Bir an düşündü. Gelen geçen bize bakıyor, kaldırımda bukadar uzun konuşmamıza sinirlenenler bizi itip kakıyordu. Neclâ:

— Yarın bunu hatırlatırım şirkete, dedi. Hatırlatacağım ve...

— Gece hastalanacaksınız, değil mi? Söz değil mi?

— Söz...

Senelik izni böyle tamamladık. Şu hesap, kitap iyi şeydir vesselâm...

— Hikâyeci —

Uç Baba Torik

AMERİKAN MİZAHINDAN

MEŞHUR prodüktör Harold James, çok müşkülpesent bir adamdır... En meşhur artistler bile ona numaralarını beğendirebilmek için, saatlerce terlerler.

Bilhassa kış yaklaşırken, yeni tiyatro ve eğlence yerlerinin faaliyete geçmeleri yakınlaşınca Harold James'in sinirliliği çekilmez bir haldir.

O sene de büyük bir rövü kurmuş, aylarca artist seçmiş, o sene temsil edilecek eserleri büyük bir titizlikle ayırmıştı. Fakat bir değişiklik olsun diye, müzikli piyesin arasında seyircilere bazı ölüm numaraları seyrettirmeği aklına koydu ve işte o zaman işler karıştı... Zira memleketin nekadar cambazı, trapezcisi, ateş yiyen adamları, iki başlı kadın, yılan adam ve balık kızları varsa bütün marifetlerini ortaya döktüler, fakat Harold James'e kendilerini beğendiremediler... O, şimdi bir de Parise gitmeği aklına koymuştu; zira orada Amerikadakilerden çok daha orijinal numaralar bulacağına inanıyordu... Nitekim en sonunda Paris yolunu tuttu... Orada yüzlerce artist seyretti, fakat nafile, bütün bunlar görülmüş şeylerdi. Hayır! O bambaşka bir yenilik arıyordu...

Yorucu bir gündne sonra asabı bozuk, ağzında sönmüş pürosunu gevelerken kapı vuruldu ve odasına genç bir adam ve çok güzel bir kız girdi...

— Harold James siz misiniz?

— Evet, dedi bizimki, artistmisiniz?..

— Tabii! Ötedenberi Sirkte çalışırım. Bana Uçan Adam, derler. Hiç duymadınız mı?

— Hayır! Ama öyle bayat numaralara karnım tok! Yalancı kanatlar takarak uçmak filân bunlar demode oldu artık...

— Yanılıyorsunuz Mr. James! Ben ne kanat takarım, ne de başka bir şey! Ne zaman istersem kuş gibi uçarım...

Harold James, başını salladı:

— Peki, peki, haydi salona gidelim de marifetinizi görelim.

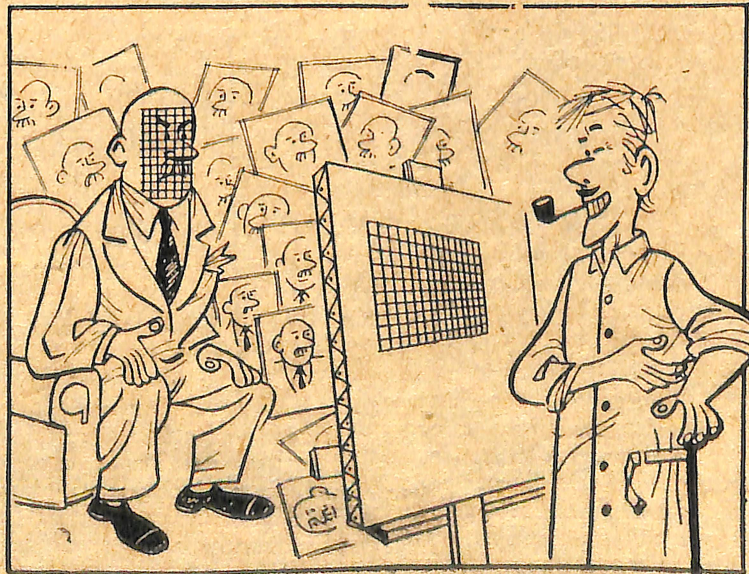
Beraberce salona geldiler, genç adam sahneye çıktı, arkasında da o güzel kız vardı ...Kız pelerinini çözdü arkasına attı, üstünde, vücudunu olduğu gibi meydana çıkaran parlak bir mayo vardı. Sonra Uçan adamın pelerinini de aldı ve bir kenara koydu. Bundan sonra genç adam kollarını bir kuş gibi iki yanına açtı, ayaklarının ucunda yükseldi ve yavaşça havada bir kuş gibi uçtu. Bu, görülmemiş bir şeydi. Harold James'in bile sesi çıkmıyordu. Uçan Adam, en sonunda yere, genç kızın yanına kondu:

— Nasıl Mr. James, hoşunuza gitti mi?

Meşhur Prodüktör sirke gibi bir sesle:

— İyi, iyi, dedi. Ama bu kız neci, onu anlıyamadım?

SEMİRAMİS AYDINLIK

— Eh artık bu sefer de benzemiyor derseniz, günah benden gitti...

Külfetin büyüğü

Genç kadın, Hilton'un meşhur cuma akşamı çaylarından birinde, arkadaşına sordu:

— Bu yaz hiç meydanlarda yoktunuz... Yazlığa nereye gittiniz?

Öbür genç kadın nazlı nazlı güldü:

— Yazlığa gitmedik... Ben sevmiyorum öyle şeyleri... Yemekti, şuydu buydu... Otele gidiyoruz: her şey kendiliğinden oluveriyor...

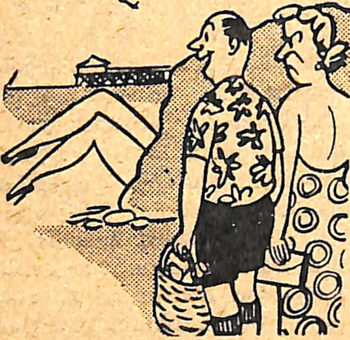
— Haklısın şekerim, diye tasdik etti ilki. Bu yaştan sonra bir de yemek pişirecek, ortalık süpürecek değilsin ya ..

— Yo, onları hep kocam yapar. Ama ne de olsa şunu yap, bunu yap demekten kurtuluyor insan otele gidince...

MİLLETLER GÜLÜYOR

— Ooo, bak karıcığım, bizim yukarıki kiracıların kızı da burada!... (Avusturya)

Sen hangi taraftansın?

İki Amerikalı martı, Hudson nehri üzerinde uçuyorlardı. Biri diğerine sordu:

— Nehrin üzerindeki bu sıra sıra kayıklar da ne oluyor böyle?

Öbürü cevap verdi:

— Aa! Bilmiyor musun? Bugün California ile Harward arasında kürek yarışı var. Ben California üzerine bahse girdim. Sen hangi taraftansın?

(Amerikan)

#

Saçları!

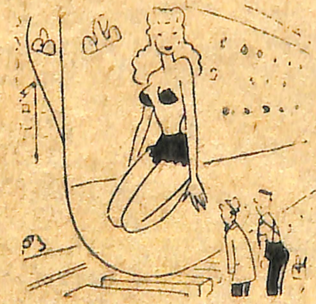
Şehrin en yaşlı adamı idi. Doksanıncı yaş gününde şerefine bir merasim yapılcı ve televizyonda spiker sordu:

— Mr. Johnson eğer bu uzun hayatınızı yeniden yaşasaydınız yapmak istediğiniz bir değişiklik var mıydı?

Adamcağız, saçsız başını kaşıyarak gülümsedi:

— Tabiî, dedi. Saçımı yandan ayırırdım!..

(İtalyan)

— Bu da denizcilerin numarası, düşmanı bununla şaşırtacaklarmış!... (Amerikan)

Reklâm dünyası!

Paris'in arka mahallelerinden birinde soğuk ve yağmurlu bir gün atı ile dolaşan bir seyyar satıcı birden bağırmağa başladı:

— Heıl Hitler. Heil Hitler!...

Herkes ne oluyor diye dışarlara uğradı ve atı ile mâsum mâsum patates taşıyan satıcıyı yakalayıp, durup dururken niçin böyle bağırdığını sordular. Adamcağız güldü:

— Patates, patates diye bağırsam böyle bir havada hanginiz yerinizden kımıldar da bakardınız yâni!

(Fransız)

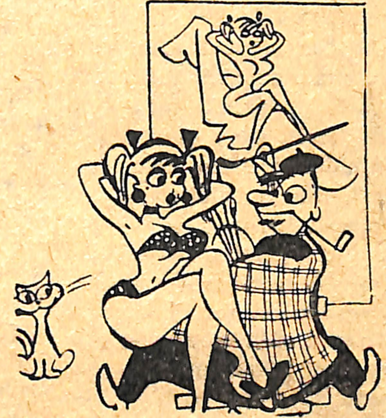
YAZISIZ!

(Fransız)

İş başı

Ufak bir çocuk 100 doları olsun istiyordu. Ama o kadar çok istiyordu ki anlatılamaz. Günlerce, gecelerce Allaha kendisine 100 dolar yollaması için dua etti fakat hiç bir netice elde edemedi. En sonunda bir mektup yazmağa karar verdi ve yazdı. Postacı, üzerinde «Allah'a» diye yazılı bu zarfı doğruca Beyaz Saraya götürdü. Mektup Başkan Eisenhower'in eline geçti. O da bu küçük çocuğun adresine 5 dolar yolladı. Çocuk 5 doları alınca müthiş sevinmişti. Hemen oturdu ve Allaha bir teşekkür mektubu yazdı. Bu mektuba ilâve ettiği haşiye'de şöyle diyordu: «Mektubunuzu Washington yolu ile gönderdiğinizi farkettim. Tabiî öyle olunca oradaki kırtasiyeci memurlar paranın yüzde 95'ini vergi diye kesmişler.»

(Amerikan)

— Mademki sende bu kadar miyopluk var, nıye gözlük kullanmıyorsun? (İtalyan)

Kim sanmış

Kir - Pas Süpürgeleri Firması propagandisti elinde nümune ve broşürlerle kapıyı çaldı ve kapıyı açan saçı başı cadı gibi, kirli önlüklü ve lânet suratlı kadına:

— Affedersiniz dedi, evin hanımını görebilir miyim?

Kadın ters ters cevap verdi:

— Gözünde bir bozukluk yoksa görürsün tabiî...

— Evin hanımı siz misiniz?

— Ne sandın ya! Komşu evin beyi mi, hizmetçi mi, yoksa sokak kedisi mi?

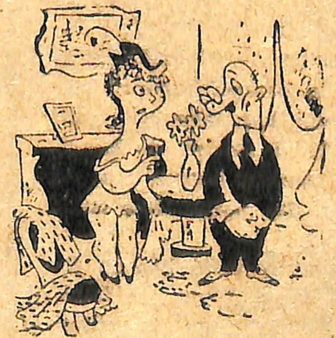
Satıcı büyük bir nezaketle:

— Rica ederim efendim, dedi, ben sizi evin genç kızı sanmıştım da..

O zaman kadın:

— Haa... dedi, bakın o zaman iş değişiyor. Ne istiyorsunuz söyleyin?...

(Fransız)

— Nasıl, siz doktor değil misiniz?

— Hayır bayan, burası bekleme salonu!

(Alman)

Papeloğlu

ERCÜMEND EKREM TALU

— 34 —

«Veli nimeti bî minnet, şehriyarı iskender himmet efendimiz hazretlerinin bu abdi memlûkü mülûkâneleri hakkında lûtfen ve inayeten tecelli eden eseri âtıfeti şehinşahilerine karşı kalbi hakiranemde ilâ yevmülkıyam payidar olacak hissiyatı minnettaranenin bir nişanei nâçizi olmak üzere bu defa merkezi kazada ihşasına başlattığım bir bab mektebi sübyanın rûzu meymenet efrûzu velâdeti hümayunlarına şerefmüsadif 16 şaban tarihine değin ikmali müyesser olacağından teberrüken namı namii hazreti tacidarı âzamiye izafeten (Hamidiye) namiyle tevsimine müsaadeyi seniyyei cenabı cihanbanilerinin istihsaline masrufu himemi devletlerinin bî deriğ buyurulması babında ve her halde emrü ferman hazreti mennehülemrindir.»

Bu müsveddeyi dinledikten sonra, Satılmış, gayri ihtiyari:

— Ülen, soyha! dedi. Beylikçi mi, yonsa müştüşar mısın?. Cevahir dökiysin... incü diziysin... Galeminden gan damılıyi...

Dedi ve İzzeti Efendinin koltuklarını kabarttı.

Vakıa bu ifade o derece kâtibane değildi. Kusuru pek çoktu. Fakat Babıâlideki hülefadan bir çoğu bunun kadar yazamazlardı. Bu itibarla, hele İzzetî Efendinin hüdaî nabit yetiştiği de kasaba katılınca, takdire değerdi doğrusu.

Satılmış bu defa gerçekten maksadı sezememişti. Bir müddet düşündükten sonra, mütereddit, sordu:

— Bundan ne çıhacah?

Kurnaz kâtip:

— Nasıl ne çıkacak? dedi. İradei seniyyei doğrudan doğruya size tebliğ etmezler. Dahiliye Nezareti vasıtasiyle bildirilir. Tahriratı, öyle hesaplı hareket ederiz ki, yeni kaymakama tevdi etsinler. Tabiî senden de kendisine bahsederler. Esasen onu da düşündüm. Hiç merak etme sen...

— Nasıl?...

— Çiftlik mahsulü beş on teneke yağ hazırlar, yarısını Dahiliye Nazırına, yarısını da müsteşarla mektupçuya, birer ariza ile takdim ederiz. Mabeyinden de irade o aralık gelir, efendimi yeni kaymakama hararetle sena ederler... Tavsiye ederler... Belki bir suretle de yeniden taltif de eylerler. Ne bilirsin?...

— Aferin sana, İzzet!...

— Ömrüne bereket efendiciciğim.

Aşağı yukarı, Abdülkadir Beyin hangi tarihte İstanbula gelmiş olacağı hesaplandı. Mabeyine gidecek yağ postaya, nazırla, nezaret erkânına gönderilen yağ tenekeleri emanetçiye teslim edildi, yola çıkarıldı.

Gerçekten, vergi kâtibi iş adamı imiş. Düşüncelerinde isabet varmış.

Abdülhamit, arizayı alıp da okutunca, mühür sahibini derhal hatırlamıştı. Mütehassis oldu. Isdar ettiği iradede: ... kazası mütehayyizanınından izzetlû SaEtılmış Efendinin, kisei hamiyetinden inşa ettireceği mektebin Hamidiye tesmiyesine müsaade ettiği gibi, şayanı taltif esdıkayı bendegânı saltanatı seniyeden olduğuna binaen, sinei sadakatinin dördüncü Osmanî nişanı ve Yunan muharebe madalyasiyle taltifini emretti. Ayni zamanda, bu has ve vefakâr bendesine mim koymuştu. Kendisini artık hafızasından silmiyecekti.

Hazinei hassaya bağlı müesseselerde Satılmışın bir hemşerisi aranılarak bulduruldu. Bu adam, mesmuat kabilinden, zatı şahanenin kendisini pek sevdiğini, sadakat ve bağlılığından memnun olduğunu ve arada sırada kazanın ahvaline dair maruzatta bulunursa münasip olacağını Satılmışa yazdı.

Nazırla erkânı nezaretin de, hediyeler makbullerine geçmişti. Tıpkı İzzeti Efendinin tahmni eylediği gibi bunlar da yeni kay makamı, gideceği kazada, eşraftan Satılmış Efendiye hassaten selâmlarını götürmesini ve her suretle himayeye lâyık olan bu zatın gözetilmesini tembih ettiler.

Abdülkadir Bey, bu selâm ve tavsiye ile beraber, nişanla madalyanın da beratlarını hâmilen, kaza merkezine ayak basar basmaz, ilk işi, Satılmışı yanına celbetmek oldu. Hükûmet konağında bütün öteki hazırunun yanında kendisini fevkalâde saygı ile karşılayıp koltuğa oturttu ve İstanbulda duyduğu iyi şeyleri, daha da ballandırarak nakıetti.

Artık, hödüğün önüne duracak yoktu.

Fakat fenası nerede? Satılmış yavaş yavaş, bütün bu muvaffakiyetleri kendi öz meziyetlerine borçlu olduğuna, kendi kendini inandırmıştı.

Fikri veren, arizaları yazan, kendisini daima ileriye ve yukarıya doğru dürtenin başkası olduğunu unutuyordu.

Onun için, İzzetî Efendiyi istiskal eder olmuştu. Ve, içeride, kadınlardan himaye görmese zavallı vergi kâtibinin pabuçları, çoktan, dama atılacaktı.

Satılmış artık ondan asla akıl danışmaya lüzum görmüyordu. Kaymakamın sahabeti ve riyakârane tabasbus, gene kendisine bazı işler sağlıyordu. O da bundan yüz bularak, nefsine daha çok güveniyordu.

Bu halden, İzzetî Efendi çok muzdaripti. Bir gün, dayanamayıp Hacı Beyle dertleşmişti. O da, karşılık:

— Ey! demişti. Etme, bulma dünyasıdır bu. Başkalarını çiğnettiğin vakit, günün birinde ken dinin de çiğneneceğini ne diye aklına getirmedin? Herifi şımartıp da bu hale koyan gene sen değil misin? Şimdi de, bak, kızımın üstüne evlenmeğe kalktı. Ne yapacağız bilmem?

Satılmışta, bir daha evlenmek, bu sefer de kız oğlan kız almak sevdası başgöstermişti.

— Bağa artuh yidürdünüz... Ben gaymağı alınmamış yoğurt istiyim... solmamış gül gohliyacağım... ayah değmedüh yoldan geçeceğim...

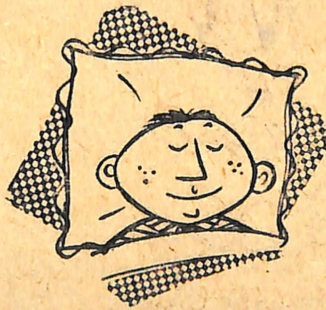
Diye söylenip duruyordu. Emeti Hanımla ablası, herifin bohça dolusu çamaşırlarını, afsun ettirmek için, o hocadan bu hocaya dolaştırıyorlardı. Nasihat etmeğe kalkışan Hacı Bey, ters ve galiz bir karşılık alarak susmuştu. Konağın içinde tat, tuz kalmamıştı. Emetinin cilveleri, işveleri, kafa tutmaları, ağlamaları, tehditleri de kâr emiyordu.

Satılmış, bir daha dünya evine girmeyi iyiden iyiye kurmuştu.

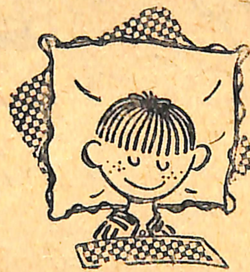
Eşraftan iç kimsenin kendisine ,ortak üzerine kızını vermiyeceğini anlayınca, kendi köyüne başvurmuş, orada, Keleş Ahmedin Gülsüm adında, suratsız, yelloz bir kız bulmuştu. Bunu nikâh edip eve aldı. Muradına ermişti.

Kendi üstüne bir ortağın getirilmesi Emetinin pek ziyade gücüne gitmişti. Hele Gülsüm gebe kalıp da, eve büsbütün yerleşeceği anlaşılınca, Hacı Bey takımı matem ettiler.

Mesut aile!

Baba, rahat uyuyor!

Çocuk, rahat uyuyor!

Anne, rahat uyuyor!

ÇÜNKÜ :

HEM CANLARI
HEM MALLARI

ÖLÜME, YANGINA, KAZAYA KARŞI SİGORTALIDIR!

ANKARA SİGORTA

Daima emrinizde ve hizmetinizdedir!

İzzetî Efendi de, velinimetine kırgındı. Ona etmiş olduğu bu kadar hizmetlerin mükâfatını görmemişti. Bunları babasının hayrına, hasbetenillâh yapmamış[illegible]. Elbette, o da kendisi için [illegible] menfaat gözetmişti. Bir kaç yüz lira ile bütün bu emekler ödenir miydi? Şimdi, üstelik, eskisinden de fazla düşman kazanmıştı. Elini, eteğini Satılmışın yanından büsbütün çektiği dakikada, ona akıl hocalığı eden, onu kötülüğe sevkeden hep kendisi olduğunu bilenler İzzetî Efendinin üzerine düşecekler, ötedenberi zaten çekemedikleri vergi kâtibini bir kaşık suda boğacaklardı.

Bunları düşünerek, Satılmışın tahammül edilemez raddeye gelen hakaretlerine ve istiskallerine rağmen, harice karşı ekini belli etmemek için, tutunuyor işi pişkinliğe, vurdum duymazlığa döküyordu.

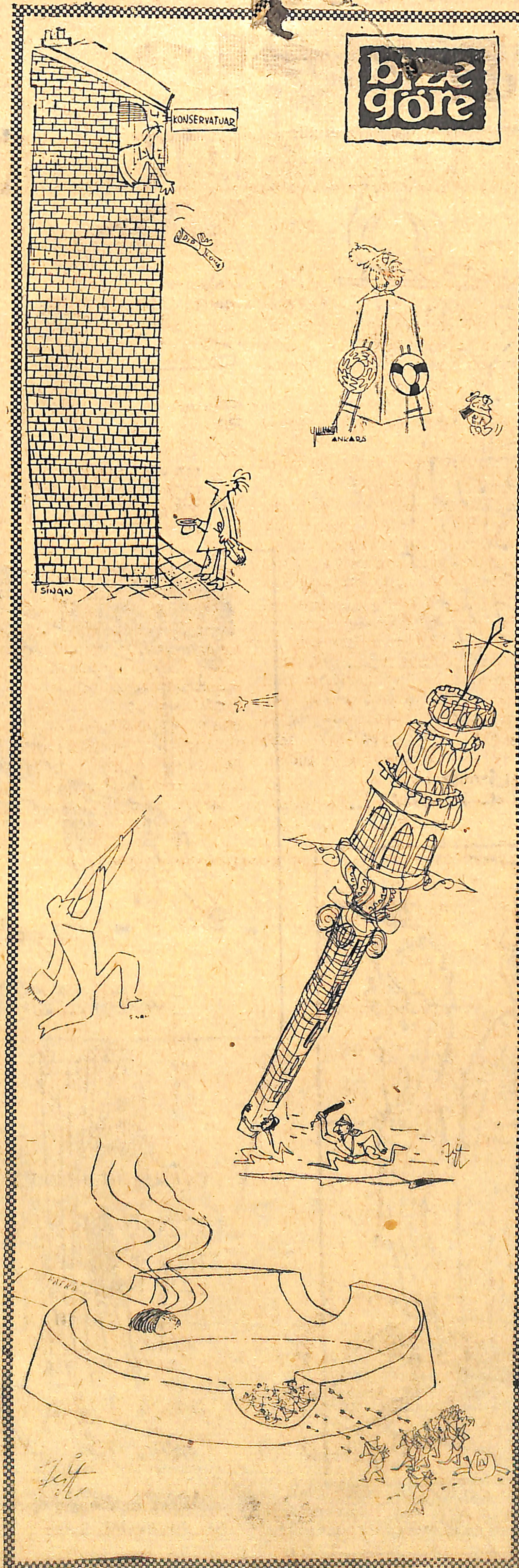
Satılmışla, arasındaki münasebeti sıklaştırmak emeliyle, bu kırk yıllık kaşerlenmiş bekâr Gülsümün kız kardeşi ile evlenmeye bile teşebbüs etmişti. Fakat bu teşebbüs kendisine pahalıya malolmuştu.

Bu hususta ve daha ilk ağızda Satılmışın mümanaatına uğradığı gibi, onun bu hareketinde türlü türlü maksatlar gören Hacı Rıza Bey takımı da vergi kâtibinden yüz çevirmişler, kendisine hasım olmuşmuşlardı.

Günler geçiyordu. Satılmışın birdenbire parlıyan yıldızı, dışardan kuvvet almağa ihtiyaç göstermeksizin, aynı şaşaayı muhafaza etmekte idi. Herifin elediği toprak altın oluyor, altın, pırlanta kesiliyordu. Artık saraya jurnal göndermesine hacet kalmamıştı .Tamamiyle emrinin altında bulunan yeni kaymakama bir telgraf sureti yazdırmıştı. Kandilde, Bayramda, cülûs ve vilâdet günlerinde bunu çekmekle, hünkâra karşı ubudiyetini teyit ediyordu. Ve Satılmışı korumakla, kendi mevkiini sağlıyacağını bilen kaymakam da, ayrıca, Bâbıâliye yazdığı tahriratlarla, eşraftan izzetlû Satılmış Efendiye, zaman zaman hükûmetin teveccühünü, hüsnü nazarını celbetmekten hâli kalmıyordu.

Zavallı İzzetî Efendi, ele güne karşı gösteriş olsun diye, gene hergün bir, iki defa konağa girip çıkıyor, ekseriya hiç kimsenin yüzünü görmeden, kimsenin hitabına mazhar olmadan, şöyle bir yarım saat kadar bir başına, aşağı odada oturduktan sonra, kendini, ta yatma vaktine kadar meyhaneye atıyordu.

Hâlâ, konakta yatmasına müsaade edilmesi fevkalâde bir şeydi. Akıllarına gelir de, buradan da atarlarsa diye, ödü patlıyordu: Zira o zaman, kasaba halkı, büsbütün işin farkında olacaklardı. Ve farkında olunca da, kâtibin işi yamandı...

Bu vaziyet uzun sürmedi. Nihayet bir sene.

Bir gün, kaymakam Abdülkadir Bey, kazanın bağlı bulunduğu sancak mutasarrıfından şifre bir telgraf aldı. «Cümlei tesisatı hazreti şehriyariden olan kanunu esasinin yeniden mevkii meriyete vaz'ı hususuna iradei seniyei cenabı padişahi şerefsünuh ve sudur buyurulmuş olduğundan meclisi meb'usanın içtimaa dâveti mukarrer bulunmakla, intihap kanununun maddei mahsusasına tevfikan iktiza eden istihzaratta bulunulması bu kere vilâyeti celileden bildirilmiştir. Ana göre mukteziyatının ifasiyle neticesinin inbası...»

Abdülkadir Bey apıştı. Elinde evirip çevirdiği bu telgraftan bir türlü mâna çıkaramıyordu. (Salnamei Devleti Aliyei Osmaniye) nin baş tarafında, kanunu esasî diye bir şey görmüştü. Fakat ne içindir, neye yarar? Bilmiyordu. Bir defa, henüz mektep talebesi iken, babasına soracak olmuş ağzına bir tokat yemişti. Hâlâ o gün bugündür ne o tokadın sebebini, ne de resmî bir kitabın başına konduğu halde okunması, bilinmesi ve bahsedilmesi yasak ve tehlikeli olan bu kanunun mevcudiyeti sır ve hikmetini anlıyamamıştı.

Esasen sıcak olan bu temmuz gününde, büsbütün bunalan zavallı adamcağızın alnından tesbih gibi iri ter taneleri yuvarlanıyordu.

Mutasarrıf çıldırmış mı idi? Hangi intihap kanunundan bahsediyordu? Böyle bir kanun mu vardı? Var ise, nerede idi? Bugüne değin dokuz kazada kaymakamlık eden Abdülkadir Bey, hiç birinde böyle (intihap kanunu) diye bir şey işitmemişti.

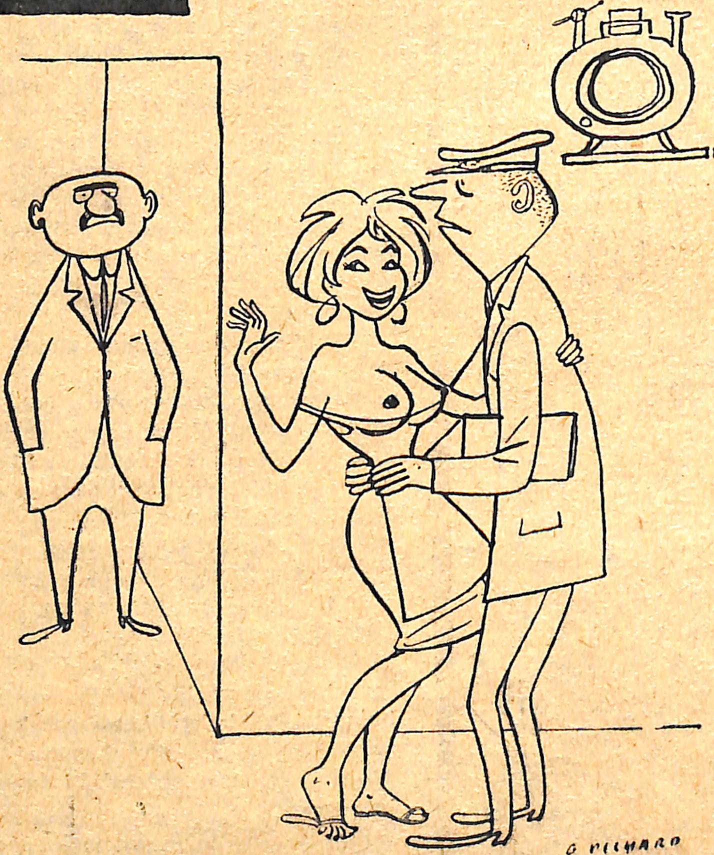
Kendini bir saat kadar sıkıya koyup da zihnini iyice işlettikten sonra, hayal meyal bir şeyler hatırlar gibi oldu. Selânikte iken, son zamanlarda kulağına bir şeyler çalınmıştı: Üçüncü ordu zabitlerinden bazıları gizliden gizliye teşkilât yapmışlar, padişahın zulmüne, istibdadına karşı halkı ayaklandırmak istiyorlardı. Bunlar, işte bu kanunu esasinin iadesini maksat edinmişlerdi. Bu, o vakit ağızdan ağıza yayılan, gizliden gizliye fısıldanan bir rivayetti. Anlaşılan, şimdi bu tahakkuk etmiş, zabitler maksatlarına muvaffak olmuşlardı...

Fakat hâlâ müterredditti. Ne yapıp da, hangi neticeyi bildirecekti? İstizaha kalkışsa, korkuyordu. Böyle emirleri sık dokuyup, ince elemeğe gelmezdi. Telgrafı kasaya koydu, kilitledi. Hâdisatın tabiî inkişafını beklemiye karar vermişti.

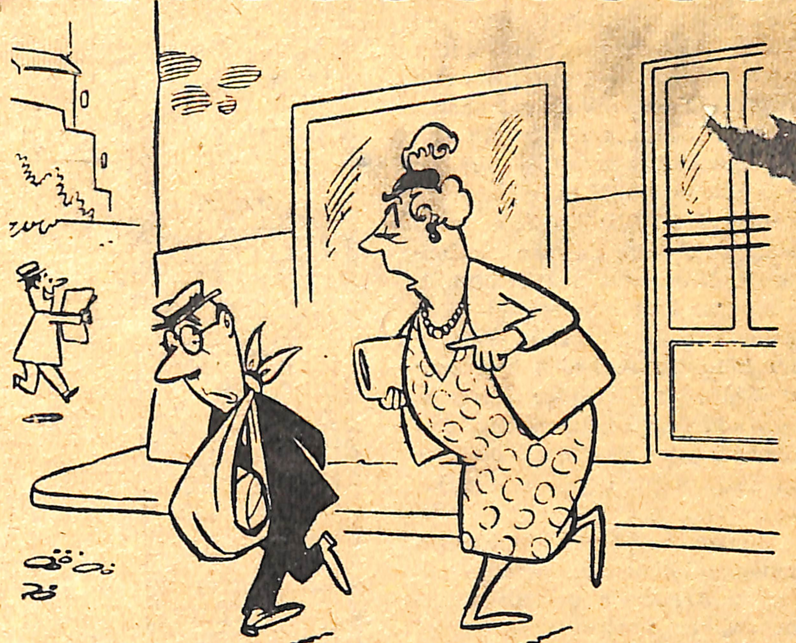
O gün, hiç kimseye bir şey söylemeden, akşamı etti. Ertesi gün de öyle sessiz sadasız geçti.

(Devamı var)

DÜNYA KARİKATÜRLERİ

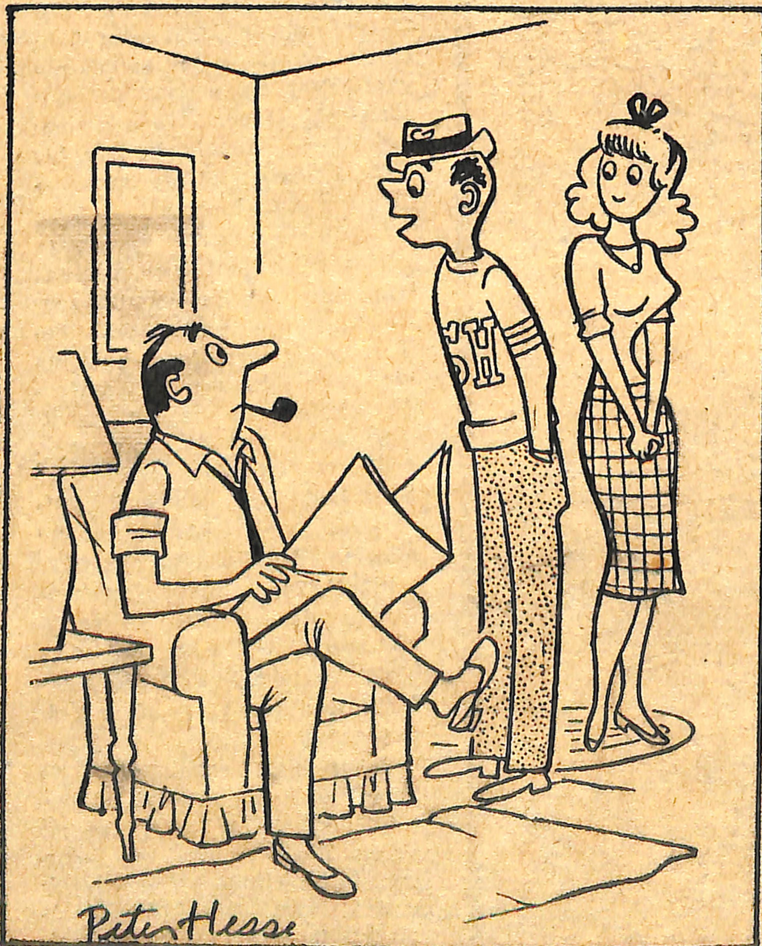
—EYVAH... BEYEFENDİ GELİYOR!
—KORKMA, BEYEFEDİ DEĞİL KOCAM!..

—HAYIR, HAYIR, OPERATÖRE DEĞİL, GÖZ DOKTORUNA GÖTÜRECEĞİM SENİ... NE ZAMAN TATLI YESEN PARMAĞINI ISIRIYORSUN!..

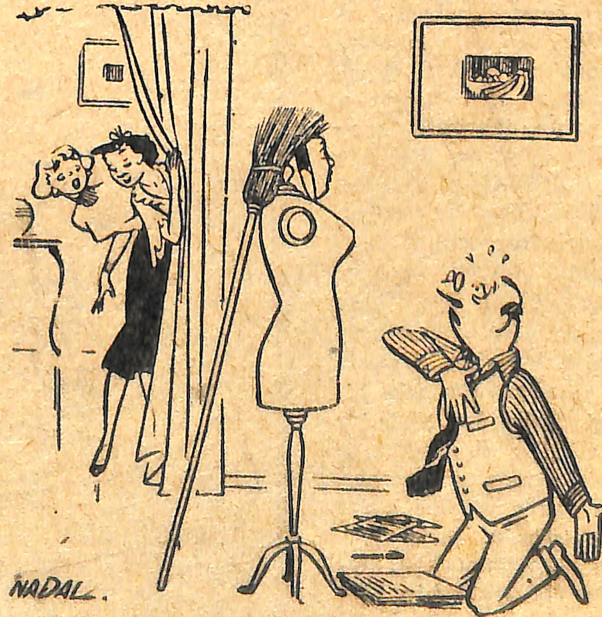

—AAA... NE YAPIYORSUN?..
—YARDIM EDİYORUM BAYAN!.

Peter Hesse

—BABACIĞIM BU GECE ARABAYI ALABİLİR MİYİM?.. VALLAHİ GARAJDAN DIŞARI ÇIKARMAM!..

—ACABA SENİ Mİ SANDI, YOKSA BENİ Mİ?!.

T. C.
Ziraat Bankası

Tasarruf hesapları 1958 yılı ikramiye plânında

3.000.000 Lira

Para,

3.000.000 Lira

Uzun vadeli Kredi

vardır.

Şimdi tasarrufa
KOLAYLIKLA
ALIŞABİLİRSİNİZ

Çünkü

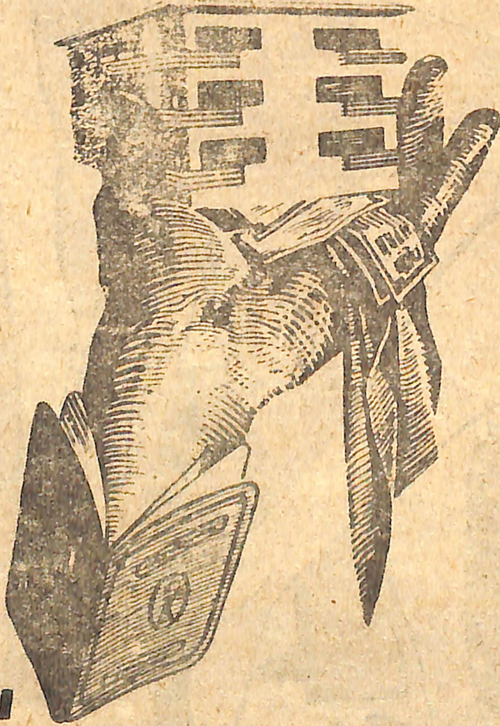
Bütçenizin müsadesine göre sizi her ay 15, 30, 60 veya 90 lira biriktirmeye alıştıracak olan
AKBANK
AİLE TEVEDİATI
HESAPLARI
her 200 hesaptan 100 üne 96.000 lira ikramiye isabet ettiren yegâne tasarruf sistemidir

AKBANK

Tasarrufu en çok destekleyen bankadır

Sahibi: YUSUF ZİYA ORTAÇ
Yazı işlerini fiilen idare eden: NEHAR TÜBLEK
Teknik Sekreter: Selâmi M. YURDATAP
Adres: Klotfarer Cad. No. 8-10, Daire 3
Belediye - İstanbul Telefon: 22 18 11
Abone Seneliği: 37,5 Altı aylığı 19 lira
Basıldığı yer: ERCAN MATBAASI
Kapak baskısı: ŞAKA MATBAASI Telefon: 22 72 99

İHAP HULUSİ

SÜMERBANK

Hesap açtıranlara en fazla menfaat temin eden Bankadır

TÜRKİYE
VAKIFLAR BANKASI

1958
YILINDA

ÖMÜR BOYUNCA AYLIK GELİR
MESKEN KREDİLERİ
PARA
İKRAMİYELERİ

İHAP HULUSİ İSTANBUL

4 MİLYON 405.000 LİRA

AKBABA

— Seviyor mu, sevmiyor mu?..